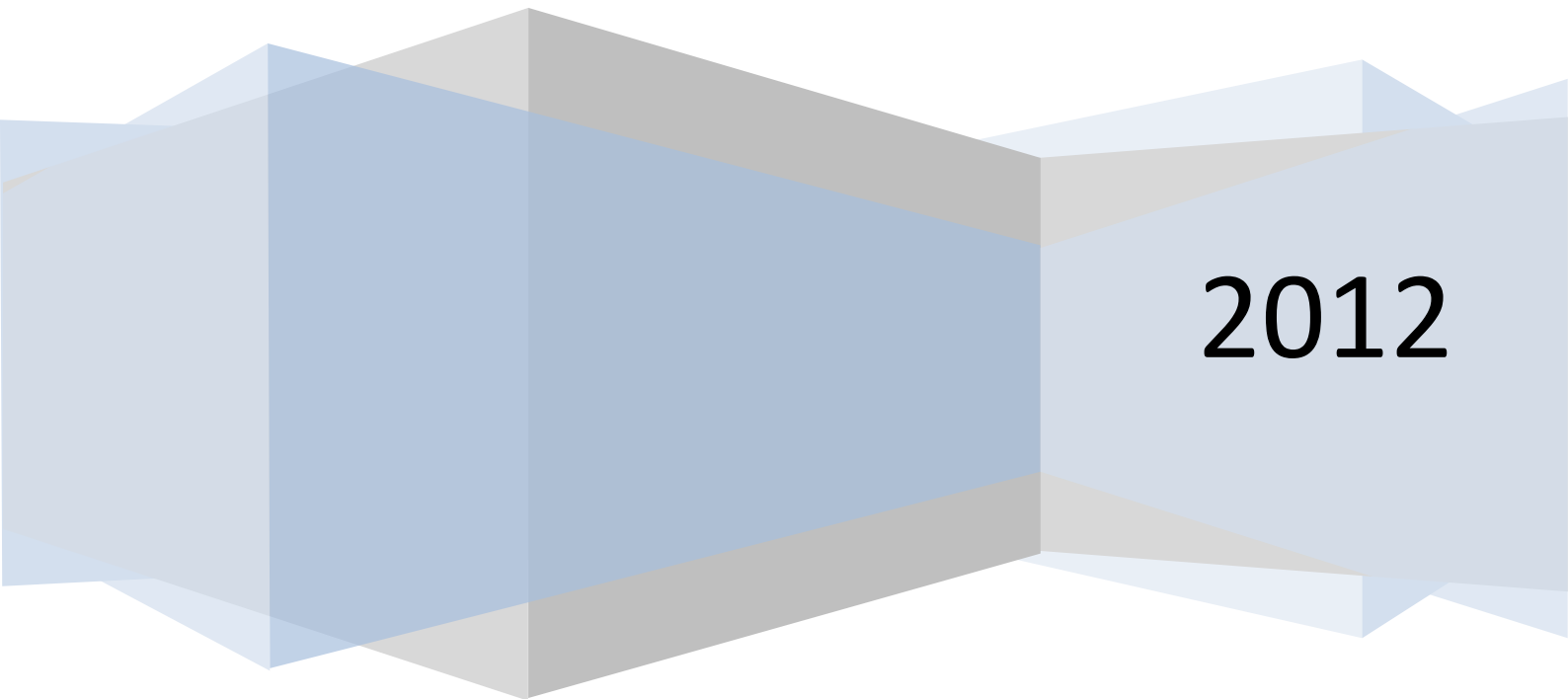

Strategia de Dezvoltare a Sistemului Județean de Biblioteci Publice

(2014 – 2020)

2012

Strategia de dezvoltare a Sistemului Județean de Biblioteci publice din județul Gorj este produsul dialogului, inițiat de Biblioteca Județeană *Christian Tell* Gorj, cu entitățile beneficiare ale serviciilor bibliotecilor publice din județ. Parteneriatul a fost verificat și consolidat în cadrul atelierului de lucru desfășurat în noiembrie 2012, la Târgu Jiu.

La realizarea acestei strategii, prima de acest fel dezvoltată pentru un sistem județean de biblioteci publice, se cuvine să mulțumim tuturor celor care s-au implicat în proces, coautorii acestuia:

Luminița Constantin, Ministerul Culturii – Secretar General adjunct
Luminița Corneanu, Ministerul Culturii – consilier, Biroul cultură scrisă, biblioteci
Ionel Dobre, Consiliul Județean Gorj – manager public
Monica Vlădăianu, Direcția pentru Cultură Gorj – consilier
Monica Cioroboiu, ADR Birou Gorj
Elena Roată, Colegiul Național Tudor Vladimirescu - profesor
Adina Danciu, Universitatea „Constantin Brâncuși” – Biblioteca Universitară Tudor Arghezi
Victor Troacă, BRD Groupe Societe Generale – Sucursala Târgu Jiu- director
Cîrstea Gheorghe, Primarul comunei Hurezani/membru ACoR
Radu Leonard, UGIR 1903 Gorj- președinte
Alexandru Bratu, Serviciul Județean al Arhivelor Naționale Gorj , șef serviciu
Viorel Surdoiu, Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Gorj – referent
Adriana Andrițoiu, Centrul Municipal „Constantin Brancusi” – manager
Adriana Vîrdarie, Biblioteca Orășenească Țicleni – bibliotecar
Ioana Roșu, Biblioteca Comunală Bărbătești – bibliotecar
Olimpia Bratu, Biblioteca Județeană Christian Tell – manager
Dan Jianu, Biblioteca Județeană Christian Tell - șef birou
Constantin Mitucă, Biblioteca Județeană Christian Tell - bibliotecar metodist/coordonator județean Biblionet
Elena-Mariana Angheluță, Biblioteca Județeană Christian Tell - șef birou
Daniel Nazare, Biblioteca Județeană Gh. Barițiu Brașov – manager
Sorin Pop, consultant IREX
Anca Socolovschi, consultant IREX
Cosmin Angheloni, IREX – coordonator training
Paul Pînzaru, IREX – coordonator regional

Conținut:

1. Contextul organizării și aplicării procesului de planificare strategică a sistemului de biblioteci publice a județului Gorj	4
2. Metodologia aplicării procesului de planificare strategică	5
2.1. Definirea domeniului exercițiului de planificare strategică	8
3. Situația existentă – analiza mediului intern	8
3.1. Prezentarea situației existente a sistemului de biblioteci publice a județului Gorj	8
4. Situația existentă – analiza mediului extern	14
4.1. Analiza potențialului de dezvoltare a a sistemului de biblioteci publice a județului Gorj ca instrument durabil de susținere a dezvoltării locale și județene	14
4.2. Oportunități și pericolele care pot afecta dezvoltarea sistemului de biblioteci publice a județului Gorj din perspective BJJ	16
4.3. Centralizarea concluziilor analizei situației existente (Analiza SWOT)	18
4.4. Rezultatele exercitiului de definire și prioritizare a problematicei sistemului de biblioteci publice a județului Gorj	22
5. Definirea și proiectarea elementelor de planificare strategică (pentru perioada 2014 – 2020) ..	23
5.1. Misiunea și rolul BJJ	23
5.2. Un sistem de referință pentru viziunea BJJ	23
5.3. Viziunea BJJ	24
5.4. Obiectivele strategice ale dezvoltării sistemului BJJ	24
5.5. Obiective specifice și măsurile de intervenție ale BJJ	25
6. Planul de Acțiuni al BJJ	29
7. Aranjamente instituționale pentru implementarea strategiei BJJ	36
8. Monitorizare și evaluare a implementării strategiei BJJ	37
9. Concluzii și impresii ale procesului participativ de planificare strategică	39
10. Anexe	42

1. Contextul organizării și aplicării procesului de planificare strategică a sistemului de biblioteci publice a județului Gorj

Sistemul de biblioteci publice din județul Gorj este constituit din biblioteca județeană, 62 biblioteci comunale, Bibliotecile orășenești Bumbști Jiu, Novaci, Tismana, Turceni, Târgu Cărbunești și Țicleni și Biblioteca Municipală Motru. Viabilitatea acestuia, adaptarea la schimbările ce se produc în mediul extern sunt asigurate de relația partenerială ce se dezvoltă între membrii sistemului, Bibliotecii Județene *Christian Tell* Gorj revenindu-i rolul de catalizator.

Legea 334/2002 a bibliotecilor, republicată, cu modificări și completări, art. 28, lit. b stabilește în sarcina Bibliotecii Județene să *coordoneze activitatea bibliotecilor publice de pe raza județului în care își desfășoară activitatea, prin acțiuni specifice de îndrumare și de evaluare, prin proiecte, programe și activități culturale, precum și acțiuni de îndrumare profesională; asigure aplicarea unitară a normelor biblioteconomice și a legislației în domeniu și coordonarea aplicării strategiilor și programelor de automatizare a activităților și serviciilor acestor biblioteci.*

Elaborarea unui plan strategic de dezvoltare a sistemului de biblioteci publice din județul Gorj se subordonează reglementărilor legislative la nivel național, regional și local - Strategia națională pentru dezvoltare durabilă a României, orizonturi 2013-2020-2030, Strategia și planul de dezvoltare regională pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia 2007-2013, Strategia de dezvoltare durabilă a județului Gorj pentru perioada 2011-2020.

Procesul național de planificare pentru perioada 2014 - 2020. România se apropie de sfârșitul perioadei de planificare strategică 2007-2013 și se pregătește pentru perioada 2014-2020. Anul 2012 este anul de start al procesului de planificare declanșat de Ministerul Afacerilor Europene prin Memorandumul „Aprobarea acțiunilor și documentelor privind pregătirea accesării și implementării fondurilor europene în perioada 2014-2020”, care vizează orientările metodologice pentru programarea fondurilor europene destinate unei dezvoltări inteligente, durabile și inclusive pentru perioada de planificare 2014-2020, în acord cu obiectivele Strategiei Europa 2020.

Programul național Biblionet - "Lumea în biblioteca mea" este una dintre cele mai importante investiții într-o intervenție de anvergură pentru facilitarea accesului public la Internet și construirea unui sistem durabil de biblioteci publice moderne în România. Biblionet este finanțat de Fundația Bill & Melinda Gates și se derulează pe o perioadă de 5 ani prin Fundația International Research & Exchanges Board (IREX).

Biblionet este un parteneriat între IREX, Ministerul Culturii și Patrimoniului Național, Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale, Fundația EOS (Educating for an Open Society), Asociația Națională a Bibliotecarilor și Bibliotecilor Publice din România (ANBPR), Intuitext și bibliotecile publice românești.

Obiectivul programului Biblionet este de a facilita accesul populației la mijloacele tehnologiei informaționale. Prin intermediul programului, peste 2.000 de biblioteci publice din România vor primi calculatoare pentru accesul publicului la

Internet printr-un proces de selecție competitivă și peste 3.500 de bibliotecari vor participa la cursuri de formare pentru a putea utiliza la maximum potențialul noilor resurse tehnologice în beneficiul comunității.

În acest context, se dorește ca bibliotecarii să fie capabili să conceapă și să implementeze servicii și activități eficiente în beneficiul comunității, prin identificarea nevoilor comunităților din care fac parte și a intereselor tuturor actorilor locali, județeni și naționali și prin atragerea resurselor locale disponibile. Este crucial ca bibliotecarii să poată face parteneriate strategice pentru a canaliza resursele și a multiplica efectele pozitive, astfel încât să poată fi văzuți ca parteneri importanți pentru planurile de dezvoltare comunitară.

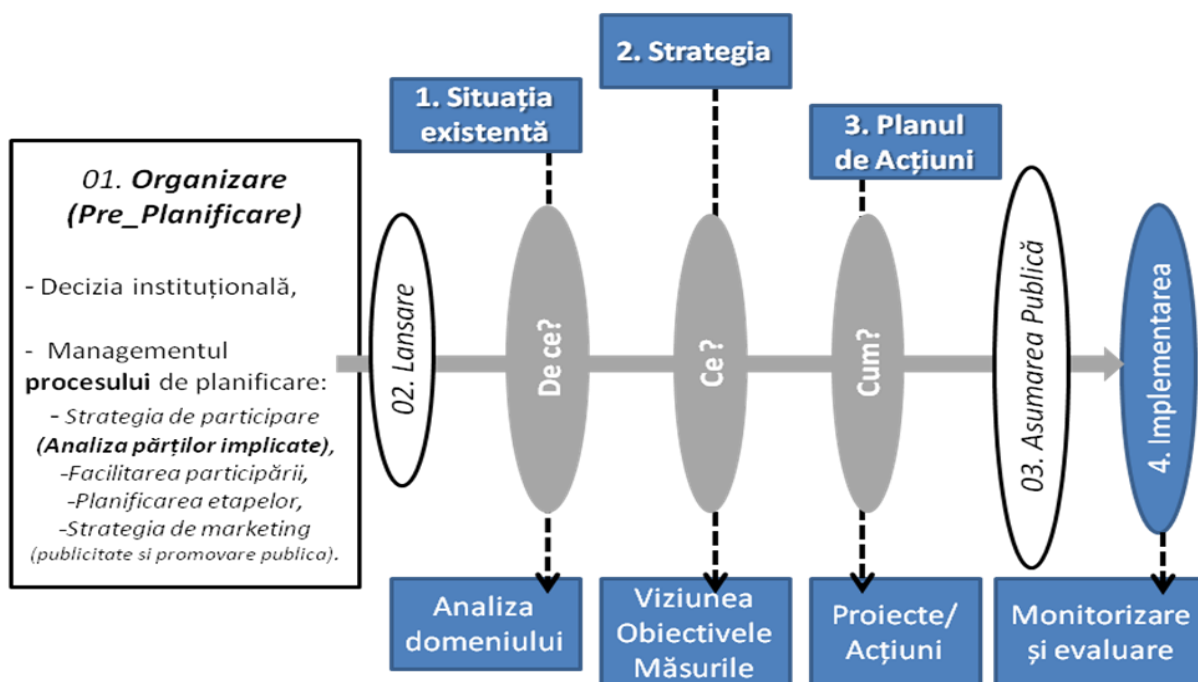
Din 2010 în județul Gorj se implementează Programul Biblionet, beneficiarii direcți fiind bibliotecile publice care și-au îmbunătățit infrastructura, grație generoasei donații de computere, softuri și echipamente periferice destinate diversificării serviciilor și accesului public la internet și bibliotecarii publici ale căror competențe profesionale s-au dezvoltat, datorită programelor de formare profesională oferite de program. Toate acestea au condus la atingerea unei noi dimensiuni a profesiei de bibliotecar, mult mai aplecată spre nevoile comunității deservite, practicanții acestei profesii fiind oameni conștienți și responsabili de misiunea lor care contribuie la îmbunătățirea calității vieții gorjenilor. Rețeaua bibliotecilor publice beneficiare ale Programului Biblionet a fost creată și consolidată de Biblioteca Județeană *Christian Tell* Gorj căreia îi revine sarcina de a menține și dezvolta beneficiile programului în întregul sistem județean de biblioteci publice.

Participarea membrilor echipei Bibliotecii Județene *Christian Tell* Gorj la Atelierul de consultare a beneficiarilor programului Biblionet din 16-17 mai 2012 susținut de IREX cu sprijinul celor doi consultanți a condus la luarea deciziei de a declanșa procesul de planificare strategică pentru sistemul județean de biblioteci publice din Gorj, utilizând metoda participativă, scopul fiind consultarea tuturor părților interesate, atât primare, cât și secundare, pentru a putea răspunde nevoilor reale ale comunității.

2. Metodologia aplicării procesului de planificare strategică

Metodologia de aplicare a procesului de planificare strategică a fost definită în cadrul atelierului de consultare a beneficiarilor programului "Biblionet", susținut la Brașov în perioada 16 – 17 mai 2012, în sala de conferințe a Bibliotecii Județene. La acest eveniment au participat 15 persoane: 3 directori de Biblioteci Județene, 4 metodiști și 4 formatori din Biblioteci județene, 4 bibliotecari locali. Ca urmare a acestui atelier, a fost editat și difuzat tuturor participanților un raport intitulat "Dezvoltarea Planurilor Strategice pentru Sistemele de Biblioteci Județene", în care este detaliată metodologia de aplicare a întregului proces de planificare strategică. Din acest raport reproducem mai

jos schema generală și etapele parcurse de către echipa gorjeană, inclusiv etapa 2: "Atelierul pentru Definirea Planului Strategic".

(Schema procesul de planificare strategică, susținut de programul Biblionet)

Etapa 01. Pre-planificare - organizarea procesului de planificare

Conducerea Bibliotecii Județene "Christian Tell", Târgu Jiu (numită în continuare BJG), a emis Decizia nr. 46 din 09 iulie 2012, prin care instituția își asumă public responsabilitatea inițierii și coordonării exercițiului de planificare strategică pentru perioada 2014 – 2020 a Sistemului Județean de Biblioteci Publice a județului Gorj.

Este de remarcat și apreciat la justa sa valoare, faptul că BJG este reprezentată primului sistem județean de biblioteci publice din România care și-a asumat responsabilitate inițierii și derulării unui proces participativ de planificare strategică.

Această decizie, conține toate elementele de organizare (pre – planificare) a procesului de planificare strategică: (1) planificarea etapelor - calendarul orientativ (schema GANTT) al derulării procesului de planificare, (2) resursele interne alocate, (3) elementele de facilitare a participării și (4) de informarea publică (strategia de marketing) pe baza analizei părților interesate.

Etapa 02. Pre-planificare - lansarea procesului de planificare

Această etapă fost susținută de către conducerea și echipa procesului de planificare a BJG, prin diseminarea formală și informală a conținutului Deciziei BJG la nivelul tuturor părților implicate primar (angajații sistemului județean de Biblioteci Publice) și secundar (parteneri publici administrativi și sectoriali și parteneri privați din societatea civilă și mediul de afaceri, de la nivelul județul Gorj).

Etapă 1 – Elaborarea profilului Sistemului de Biblioteci Publice din județul Gorj.

Ca urmare a parcurgerii celor două faze ale etapei de pre - planificare, în data de 13 iulie 2012, a fost organizată la Târgu Jiu, prima întâlnire de lucru dintre echipa BJG cu consultantul IREX pentru identificarea:

- Indicatorilor cantitativi de monitorizare, evaluare și raportare a stării sistemului județean de biblioteci publice, pe tipuri de resurse: (1) fizice – infrastructură, (2) umane – structura de personal, (3) sociale – relațiile interne din cadrul sistemului județean de biblioteci publice și externe dintre acest sistem cu beneficiarii lui, colaboratori și parteneri, cu nivelele de decizie superioare, (4) financiare – balanța venituri/ cheltuieli, surse de finanțare publice și accesul la alte tipuri de finanțări,
- Modalitățile de evaluare calitativă a acestor indicatori, de către părțile implicate în proces,
- Aspecte logistice ale modului de colectare, validare, prelucrare și de prezentare, diseminare a rezultatelor primei etape de planificare (evaluarea resurselor necesare, în special a timpului necesar parcurgerii etapei în condițiile constrângerilor date de alocarea unor responsabilități multiple resurselor umane implicate și a perioadei de austeritate financiară).

Rezultatele acestei etape sunt prezentate în capitolul 3 Situația existentă – analiza mediului intern.

Etapă 2 – Organizarea și susținerea Atelierului "Definirea Strategiei de Dezvoltare a Sistemului Județean de Biblioteci Publice"

Echipa BJG de coordonare a procesului de planificare strategic în parteneriat cu Programul Biblionet a parcurs această etapă prin organizarea și susținerea la Târgu Jiu, în perioada 13 – 14 noiembrie 2012, a atelierului "Definirea Strategiei de Dezvoltare a Sistemului De Biblioteci Publice Județene Gorj" cu participarea a 23 de persoane reprezentând părțile implicate identificate la nivel local, județean, regional și național.

Desfășurarea atelierului a respectat instrucțiunile metodologice asumate de către beneficiarii Programul Biblionet. Atelierul a fost condus de către echipa BJG de coordonare a procesului de planificare strategică.

Rezultatele atelierului sunt prezentate în capitolele dedicate care urmează.

2.1. Definirea domeniului exercițiului de planificare strategică

Pentru oricare proces de planificare strategică, este nevoie de definirea apriori a domeniului de analiză. În conformitate cu opinia beneficiarilor programului "Biblionet", definită formal în cadrul atelierului de inițiere a procesului de planificare strategică, susținut la Brașov în perioada 16 – 17 mai 2012, principalele elemente ale domeniului planificării strategice a fost definit astfel:

- **Scara:** județeană – sistemul județean de biblioteci publice,
- **Poziția în ierarhia documentelor de planificare:** document pentru fundamentarea unei politici de dezvoltare a subsectorului: "Biblioteci și Lectură publică", a sectorului: "Cultură", din domeniul: "Social", pentru nivelul județean.
- **Tipul documentelor finale:** Strategie și Plan de Acțiuni.
- **Teritoriul** care va fi acoperit sau „**amprenta**": Județul Gorj.
- **Domeniul** care ar putea fi afectat de implementare (respectiv, **zona de impact**): (1) **administrativ - local** (bibliotecile municipale, orășenești și comunale din județul Gorj), (2) sectorial – regional (sisteme județene de biblioteci publice din regiune) și național (sisteme județene de biblioteci publice județene din alte regiuni; politici, programe specifice ale Ministerului Culturii și Patrimoniului Național)
- **Intervalul de timp** în care se vor implementa documentele de planificare strategică și elementele lor (durata de viață): Strategia 7 ani (2014 – 2020), Planul de Acțiuni (anual).

3. Situația existentă – analiza mediului intern

3.1. Prezentarea situației existente a sistemului de biblioteci publice a județului Gorj

Situația actuală a sistemului de biblioteci publice gorjene este reflectată în datele din **statistice anuale**. O imagine a stării de fapt la zi e prezentată și din centralizarea datelor obținute prin aplicarea unor **chestionare**.

Ce ne spun statisticile

S-au luat în calcul anii :

- 2008 - înainte de perioada de criză,
- 2010 – anul intrării județului Gorj în programul Biblionet,
- 2011 – anul anterior, cu ultimele date statistice transmise.

Abrevieri folosite:

Proces susținut de programul:

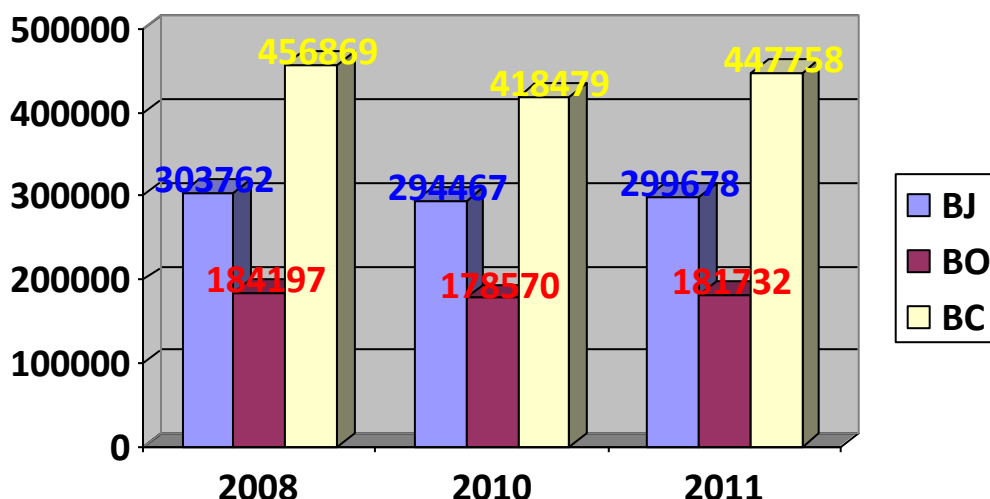

biblionet

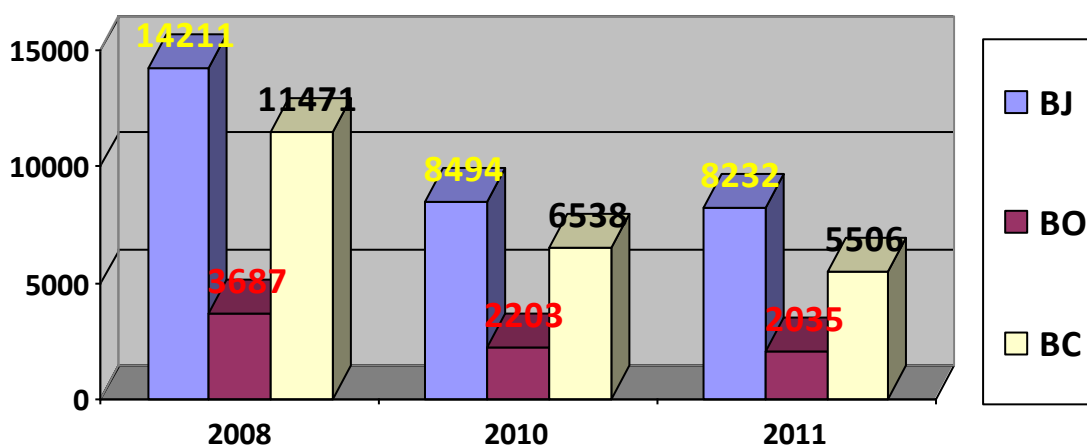
- BJ - Biblioteca Județeană Gorj
- BO - biblioteci municipale și orașenești
- BC - biblioteci comunale

Evoluție număr documente de bibliotecă

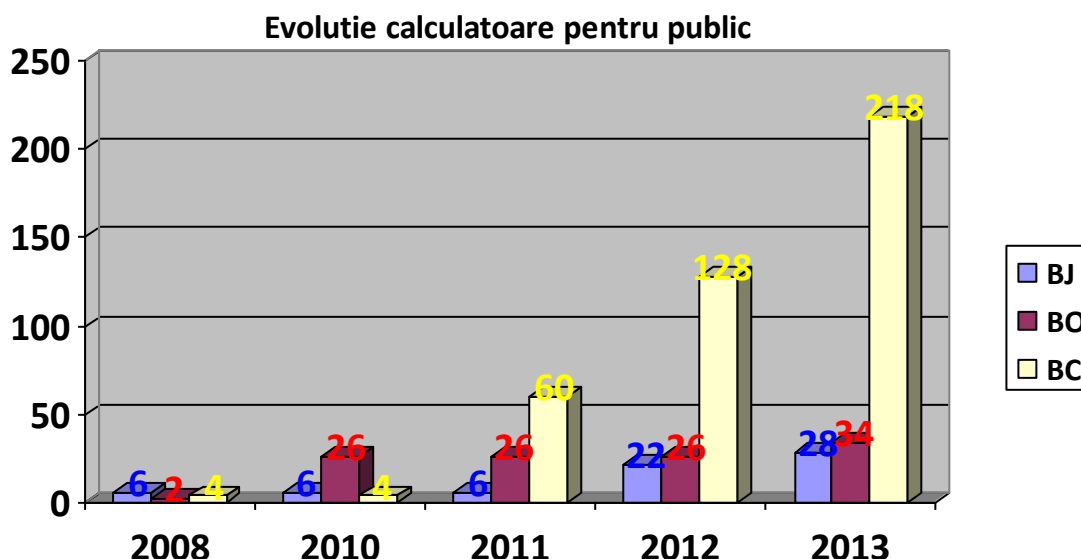

Deși se observă o ușoară scădere față de 2008, mărimea colecțiilor este în creștere, dar nu respectă cerințele Legii bibliotecilor în cazul BO și BC. Creșterea colecțiilor la BC și BO se realizează în special prin donații de la BJ și alte surse, sumele prevăzute în bugetele locale pentru achiziție de carte sunt ori din start sub cerințele legale, ori sunt dirijate spre alte capitole de cheltuieli, astfel bugetul efectiv consumat pentru achiziția de documente de bibliotecă este foarte mic. În același timp prețul mediu de achiziție al documentelor de bibliotecă este în permanentă creștere.

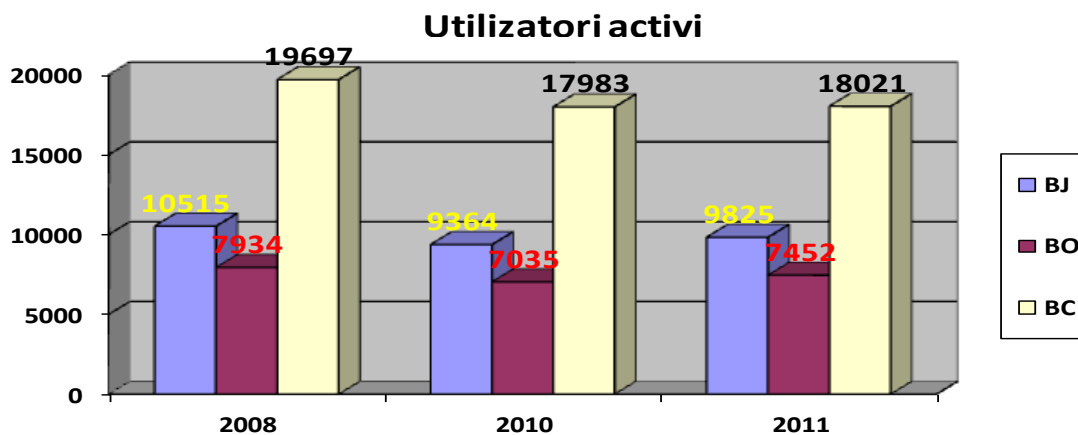
Documente noi achiziționate

Programul Biblionet a însemnat pentru bibliotecile publice, în special pentru BC, un salt semnificativ înainte, prin centrele de calculatoare cu acces public și prin creșterea pregătirii profesionale a bibliotecarilor. Accesul la tehnologie pentru bibliotecile mici este un pas important pentru dezvoltarea unor servicii noi și pentru creșterea accesului la informație pentru public. Cu o contribuție de peste 1.200.000 lei pentru bibliotecile publice gorjene, Biblionet este cea mai importantă investiție în echipamente și pregătirea bibliotecarilor.

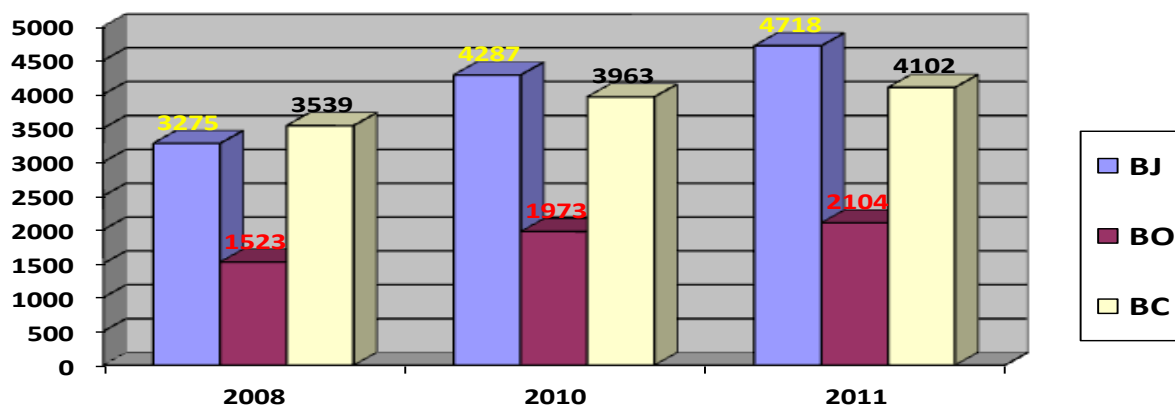

Rămâne ca o problemă nererezolvată dotarea bibliotecilor gorjene cu calculatoare și cu softuri de bibliotecă pentru personalul bibliotecilor.

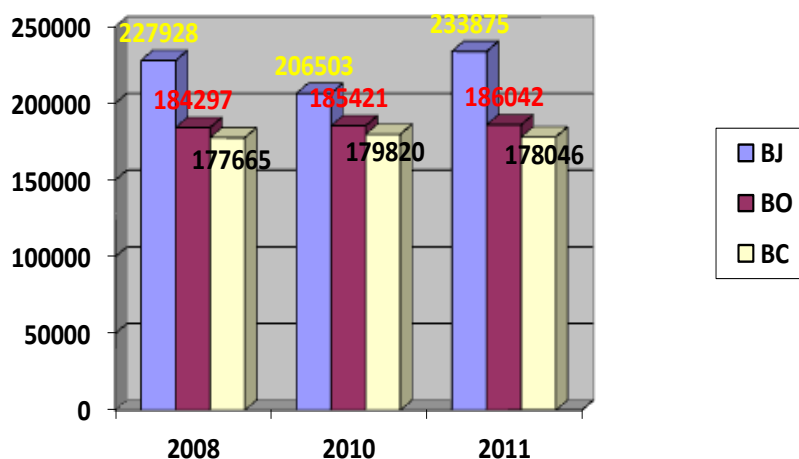
Apariția serviciilor moderne de bibliotecă a dus la o creștere a utilizatorilor de bibliotecă.

Utilizatori noi înscriși

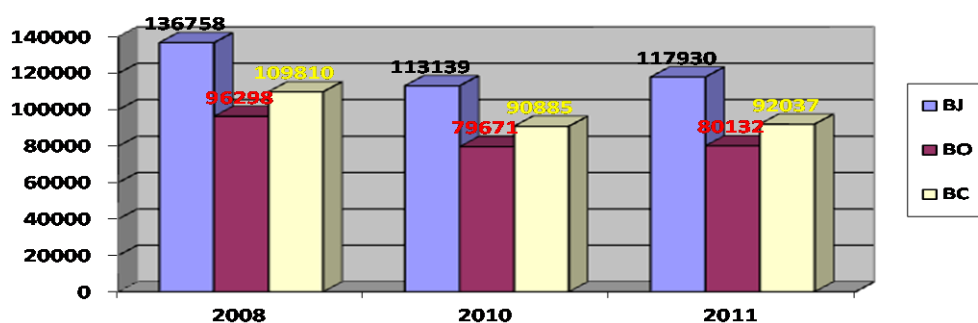
Creșterea numărului de utilizatori noi înscriși arată că membrii comunităților folosesc bibliotecile pentru rezolvarea problemelor personale. Percepute mult timp doar ca un depozit de carte, loc de păstrare și împrumut al cărților de literatură (beletristică), bibliotecile publice își afirmă din ce în ce mai pregnant rolul de loc acces la informație de uz general, cu colecții ce acoperă toate domeniile din universul cunoașterii. Prin programele de educație non formală, prin evenimentele culturale găzduite, utilizatorii bibliotecilor publice își găsesc răspuns la problemele lor, simt că biblioteca publică este soluția facilă pentru rezolvarea unor diverse probleme de informare.

Tranzacții de împrumut

Numărul tranzacțiilor de împrumut și al vizitelor la bibliotecă reflectă faptul că, deși există un divers număr de canale spre informație, bibliotecile publice au un rol de prim rang.

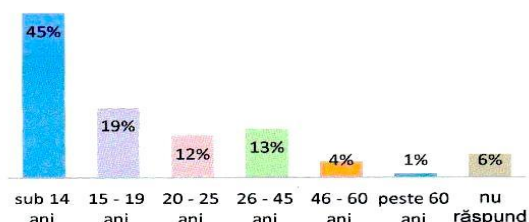
Vizite la bibliotecă

Calculatoarele cu acces public din cadrul programului Biblionet au ajutat membrii comunităților gorjene să-și rezolve probleme personale diverse. La biblioteca publică cetățenii reușesc să rezolve probleme legate de educație, găsirea unui loc de muncă, sănătate, agricultură, calificare profesională, comunicare cu rudele, etc (**Anexa 3**). Este o dovadă că biblioteca publică ajută administrația locală și județeană să-și atingă obiectivele de dezvoltare.

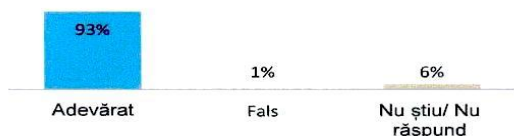
Ce spun utilizatorii calculatoarelor din bibliotecile publice din județul Gorj

Vârsta utilizatorilor

81% dintre respondenți au declarat că au rezolvat o problemă personală folosind computerele și internetul din biblioteca publică

Biblioteca este mai utilă cu servicii internet

Aproximativ 47% dintre utilizatori folosesc Internetul doar de când acest serviciu este oferit de biblioteca publică

Informații/servicii căutate cu ajutorul calculatorului	
Educație/ învățământ	69.2%
Comunicare facilă cu rudele din străinătate	23.5%
Rezolvarea unei probleme medicale	19.2%
Găsirea unui loc de muncă	17.2%
Agricultură	11.7%
Legislație	9.2%
Cursuri de calificare/ recalificare	8.4%
Turism	7.5%
Cumpărări/vânzări on line	5.7%

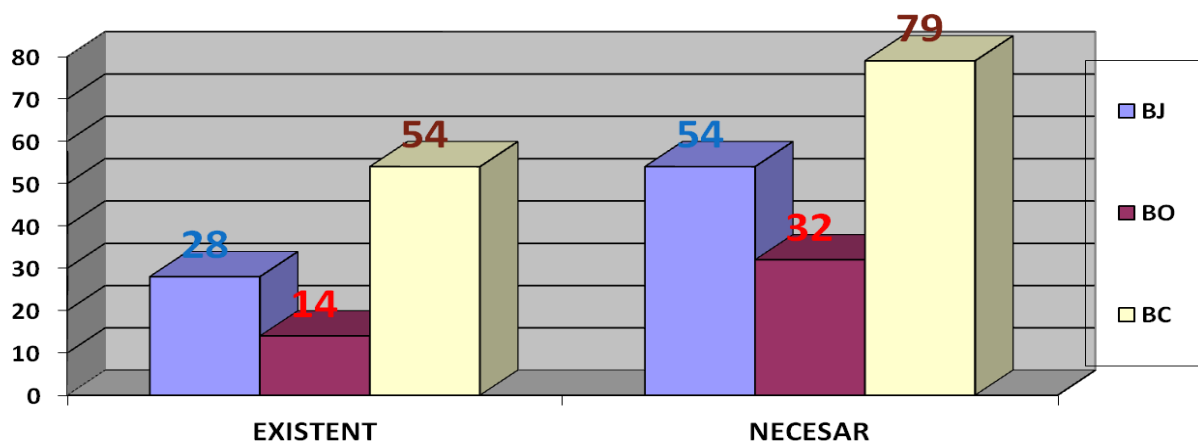
Cele mai căutate informații de către diverse grupe de vârstă

Sub 14 ani	Educație/ învățământ	26 -45 ani	Rezolvarea unei probleme medicale
15 - 19 ani	Educație/ învățământ	46 - 60 ani	Rezolvarea unei probleme medicale
20 - 25 ani	Locuri de muncă	Peste 60 de ani	Agricultură

Calitatea și diversitatea serviciilor depind de personalul existent în biblioteci. Datorită constrângerilor legale apărute în urma OUG 63/2010 situația acoperirii numeric cu personal este îngrijorătoare.

Nivelul studiilor este în continuă evoluție, personalul bibliotecilor gorjene apare preocupat de absolvirea unor forme de învățământ superior.

Comparatie numar posturi EXISTENT/NECESAR

Personalul administrativ și de întreținere lipsește la bibliotecile orășenești și comunale.

Structura personalului bibliotecilor 2011

Personal	Tip biblioteca	Total	F	Cu norma intreaga		Cu norma partiala		Studii superioare		Studii medii/ alt nivel	
				Total	F	Total	F	Total	F	Total	F
de specialitate	BJ	28	24	28	24			27	23	1	1
	BO	14	14	14	14			9	9	5	5
	BC	54	47	53	46	1	1	32	27	22	20
administrativ	BJ	4	3	4	3			2	2	2	1
	BO										
	BC										
de intretinere	BJ	3	2	3	2					3	2
	BO										
	BC										
Total	BJ	35	29	35	29			29	25	6	4
	BO	14	14	14	14			9	9	9	9
	BC	54	47	53	46	1	1	32	27	22	20

Personal	Tip biblioteca	Total	F	Sub 25 ani		25-49 ani		50-64 ani		65 ani si peste	
				Total	F	Total	F	Total	F	Total	F
de specialitate	BJ	28	24			21	18	7	6		
	BO	14	14			8	8	6	6		
	BC	54	47	1	1	43	38	10	8		

- **Legenda:** F - feminin

Proces susținut de programul:

billionet

4. Situația existentă – analiza mediului extern

4.1. Analiza potențialului de dezvoltare a a sistemului de biblioteci publice a județului Gorj ca instrument durabil de susținere a dezvoltării locale și județene

Prezentarea oportunităților de dezvoltare Sistemul de biblioteci publice a județului Gorj, a fost abordată din două perspective:

1. **Financiară** - pe baza unei analize cost – beneficiu (an de referință 2011), având ca grup țintă principalul partner strategic al BJG, ordonatorul principal de finanțare și autoritate județeană în domeniul dezvoltării teritorial – administrative: Consiliul Județean Gorj,

Conform acestei analize:

- Bibliotecii Județene Gorj i s-a alocat în anul 2011 un buget de **1.216.820 lei**,
- Populația județului Gorj era (anul 2011) de **387.308 locuitori**,
- Prin urmare Bugetul Bibliotecii Județene Gorj / locuitor al județului Gorj a fost de **16,08 lei / locuitor**.

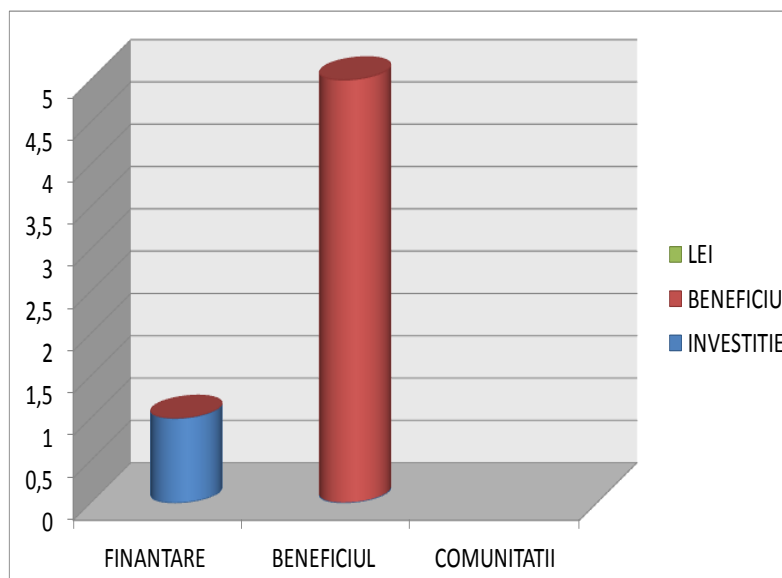
Gradul de utilizare a serviciilor BJG în anul 2011 (an cu 255 zile de lucrătoare) a fost următorul:

- 117.930 oameni au vizitat biblioteca, (2.267 pe săptămână, 462 pe zi);
- 233.875 documente au fost consultate, (44.976 pe săptămână, 917 pe zi);
- 8745 oameni au utilizat CAP pentru accesul la Internet.

Dacă rezidenții ar fi trebuit să cumpere produsele și serviciile pe care le-au consumat la bibliotecă ar fi plătit peste **6.225.142 lei** (la prețurile echivalente produselor și/ sau serviciilor furnizate de către BJG, pentru anul 2011).

Beneficiul comunității locale a fost dat de utilizarea gratuită a resurselor bibliotecii.

În aceste condiții pentru fiecare **1 leu cheltuit** de la buget pentru Biblioteca Județeană Gorj, comunitatea locală **a primit înapoi 5 lei**.

2. **Socio – economică**, pe baza unor date extrase din articole de presă sau rapoarte ale unor autorități publice, corelate cu noile servicii ale BJG de dezvoltare a capacității de a-și asuma rolul de partener strategic al dezvoltării durabile județene:

Obiceiurile de lectură la români - 22% dintre români recunosc că nu citesc deloc.

Surse de procurare a cărților, în afara cumpărării - cititorii care nu cumpără cărți mărturisesc că fie recitesc volumele pe care le au în biblioteca personală (44%), fie împrumută cărți de la prieteni sau cunoștințe (43%), fie le primesc cadou (18%), doar 15% le împrumută de la biblioteci.

Consecința 1: Social – **portretul robot al candidatului respins la examenul de bacalaureat :**

- mari carențe culturale,
- lipsa lecturii,
- deficiențe de exprimare,
- incapacitatea susținerii prin argumente a unor opinii.

Consecința 2: Social – **criminalitate/ asistență socială:**

”Eveniment - Și-a omorât femeia, lăsând patru copii orfani: Încă o crimă oribilă șochează Gorjul, după ce un bărbat din Stoina și-a luat iubita la pumni și picioare și nu s-a oprit din lovituri până când nu a lăsat-o lată pe jos. ... neținând cont că totul s-a întâmplat sub privirile înspăimântate ale celor patru copii pe care cei doi îi aveau. Acum mama merge în mormânt, tatăl la pușcărie, iar copiii într-un orfelinat în care vor sta până vor deveni majori.Ion Vasile...”.

Consecința 2 – **Economic/ educația antreprenorială - locuri de muncă:**

În Oltenia, din 1990 și până acum, a apărut o firmă la 12 locuitori, față de una la 9 în Regiunea Vest, una la 8 în Nord-Vest sau una la 4,6 în București. Din păcate, conducem și în clasamentul eșecurilor antreprenoriale : 40 % din firmele înființate în ultimii 20 de ani au fost radiate.

Unde nu există nici antreprenori, nici investitori, consecințele nu întârzie să apară, în primul rând la nivelul pieței muncii. În Oltenia doar un cetățean din zece are loc de muncă (față de unu la patru în Vest).

Angajatorii care au creat cele mai multe locuri de muncă de-a lungul timpului în județul Gorj, rămân tot societățile de stat care fie activează în minerit, fie în producția de energie electrică.

De peste 22 de ani, nicio companie privată nu a reușit să urce pe primele locuri în topul celor mai mari angajatori.

De altfel, atât companiile private nou create în ultimii ani, dar și cele care activează pe piața din județul Gorj de mai bine 15 ani depind în mare parte de aceste societăți de stat.

Pentru toate aceste probleme structurale ale societății gorjene, BJG a identificat într-o manieră participativă și propune soluții durabile, pe termen lung, descrise în capitolele următoare.

4.2. Oportunitati si pericolele care pot afecta dezvoltarea sistemului de biblioteci publice a judetului Gorj din perspective BJJ

Analiza mediului extern Sistemului județean de biblioteci publice a permis identificarea neexclusivă a unui set de oportunități și pericole care pot facilita/ frâna procesul de dezvoltare a serviciilor BJJ. Acestea sunt:

Oportunități:

(1) Buna guvernare:

- Existența unor obiective tematice ale politicilor de rang superior (ex. politica de coeziune a Uniunii Europene pentru perioada 2014-2020):
 - o Îmbunătățirea accesului și a utilizării, precum și creșterea calității tehnologiilor informației și comunicațiilor,
 - o Promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei - investițiile în educație, competențe și învățarea pe tot parcursul vieții,
- Implementarea e-guvernării – acces gratuit la computere și internet prin bibliotecile publice pentru accesarea și completarea aplicațiilor,
- Amplasarea bibliotecilor publice în proximitatea instituțiilor de învățământ, parteneriate încheiate cu aceste instituții sau cu organizații neguvernamentale având ca grup țintă elevii și studenții, în special a celor proveniți din grupuri sociale dezavantajate (necesare mai ales din perspectiva rezultatelor îngrijorătoare de la Bacalaureat).

(2) (Echitate socială) percepția/ imaginea publică a rolului social al bibliotecii (ca cea mai importantă sursă de educație informală personală):

- Aproximativ 70 % din populație consideră că biblioteca este necesară (Barometru Cultural 2009, Sondaj Curs 2010 – procente similare pentru cei care consideră că închiderea bibliotecii ar avea un impact negativ asupra comunității și asupra lor personal),
- În percepția comunității biblioteca este locul cel mai răspândit unde se poate consuma cultura (barometre culturale 2007, 2009),
- Îmbunătățirea imaginii bibliotecii, mai ales în mediul rural după implementarea Programului Biblionet,
- Utilizatorii bibliotecilor publice din județ (biblioteci aflate în Programul Biblionet – mediul rural și mic urban) consideră că imaginea bibliotecii s-a îmbunătățit, biblioteca oferă servicii moderne și este mai utilă de când oferă servicii internet)
- Frecvența vizitelor la bibliotecă este într-un trend ascendent, mai ales de când oferă servicii IT (acces gratuit la computere, internet)
- 47 % din utilizatorii bibliotecilor publice din județ folosesc internetul de când acesta a fost oferit de biblioteci,
- Serviciile bibliotecilor publice sunt utilizate de copii și tineri în proporție de peste 70 %,
- Disponibilitatea adolescenților de a voluntaria pentru proiectele bibliotecii (Ceianărie 2010-2011),
- Adolescenții ar veni la bibliotecă dacă ar avea un spațiu destinat lor pentru proiectele proprii, dacă ar primi sfaturi pentru carieră de la profesioniști în domeniu, dacă spațiul ar fi mai modern,

- 81 % din utilizatorii serviciilor bibliotecilor publice au rezolvat probleme personale – educație, comunicare facilă cu rudele aflate în străinătate, probleme medicale, găsirea unui loc de muncă, legislație, cursuri de calificare,
- Utilizatorii bibliotecilor publice își satisfac necesarul de informație prin intermediul internetului (25 %), de la TV (23 %), din cărți, publicații (25 %),
- internetul în bibliotecă este preferat de cei cu vârste cuprinse între 15-34 ani, locuitori ai orașelor mijlocii (30-100 000 locuitori), au cele mai mari venituri pe membru de familie,
- Non-utilizatorii bibliotecilor nu își iau informația din alte surse (7% din internet), însă acuză lipsă de timp și faptul că nu le place să citească (20 %).

(3) Creștere economică (biblioteca cea mai importantă sursă de educație informală a adulților: formare profesională și antreprenorială):

- Utilizatorii vor ca biblioteca să ofere servicii/informații despre educație, servicii bancare, medicale, piața muncii, legislație și într-o mică măsură activități culturale,
- Utilizatorii ar schimba la bibliotecă spațiile și dotările (36 %), achiziția de cărți (19 %), acces online/aplicații (10 %),
- Reducerea pe fondul crizei economice a posibilităților populației de a cumpăra carte, filme, muzică,
- Prin bibliotecile publice s-au accesat subvențiile acordate prin APIA.

(4) Educația tehnologică a publicului (TIC - tehnologia informației și comunicării):

- Alianța Digitală pentru România – platformă multisectorială dedicată incluziunii sociale (în care ANBPR¹ este membru = bibliotecile publice din Gorj sunt membri).

Amenințări:

(1) Buna guvernare:

- Lipsa clarității unor politici specifice bibliotecilor (lecturii) publice și/ sau incoerenta lor aplicare,
- Percepția larg împărtășită la nivelele de decizie politică și administrativă că bibliotecile sunt o instituție demodată și o povară financiară pentru comunitate.

(2) Echitate socială:

- Lipsa de interes a publicului pentru lectură, biblioteca fiind asociată în mentalul colectiv exclusiv ca locul unde se citește carte în format tradițional,
- Insuficienta conștientizare de către comunitate a rolului multifuncțional al bibliotecii în comunitate – principala sursă de informare, centru cultural, centru educațional, centru local de tehnologie a informației și comunicării, centru social.
- Necorelarea serviciilor oferite (a calității acestora) cu nevoile comunității, grupurilor țintă: adolescenți, adulți. Existența utilizatorilor care nu au acces la serviciile bibliotecilor.

¹ ANBPR – Asociația Națională a Bibliotecilor Publice din România

(3) Creștere economică:

- Criza economică și consecințele ei – bugete reduse, norme legislative care permit reducerea personalului prin excepții de la lege, asimilarea bibliotecarilor din bibliotecile rurale și urbane la aparatul propriu al UAT și sacrificarea acestora pentru încadrarea în normele de personal acceptate – consecințe asupra existenței bibliotecilor publice,
- Prevederi restrictive privind copyright-ul, intenția de a introduce taxe pe împrumutul public – consecințe asupra bugetului sau utilizatorilor bibliotecilor publice.

(4) Educația tehnologică a publicului:

- Informatizarea bibliotecilor, biblioteca digitală sunt încă deziderate,
- Întârzierile în dotarea cu tehnologie modernă, inclusiv pentru consultarea informației (e-readere, tablete, alte gadgeturi care permit accesul publicului la informații)
- Rapiditatea schimbărilor în tehnologia informației,
- Sursele alternative de informare (internetul, digitizarea, întâlniri pe portaluri de socializare).

4.3. Centralizarea concluziilor analizei situației existente (Analiza SWOT).

Pe baza datelor și a metodologiei de aplicare a analizei SWOT prezentate, participanții la atelierul de planificare strategică de la Tg Jiu (13 – 14 noiembrie 2012) au parcurs un exercițiu de analiză a mediului intern și extern a sistemului județean de biblioteci publice a cărui rezultate sunt prezentate mai jos:

Mediul intern (al domeniului a studiat – Sistemul Județean de Biblioteci Publice Gorj)		
Resurse	+ S(trengths) – Puncte Tari (Avantaje)	- W(eaknesses) – Puncte Slabe (Slăbiciuni, Dezavantaje)
Fizice:	Spații: - Rețea de biblioteci publice extinsă în tot județul (2 municipii, 7 orașe, 61 comune) - BJ – sediu propriu situat central, 2 filiale (una pentru copii), secție de artă. - Bibliotecile rurale și urbane sunt, de regulă, situate în zone centrale (centru de comună sau oraș). Acces la utilități: - Încălzire centrală pentru BJ, unele biblioteci din urban și rural, restul încălzire cu sobe. - Telefonie și internet pentru BJ, bibliotecile din rural și urban – cele selectate în Programul Biblionet – 52 - Sisteme de supraveghere - BJ, bibliotecile din județ din Programul Biblionet. Dotări: - Mobilier pentru documente de bibliotecă și accesul utilizatorilor.	Spații: - Unele biblioteci sunt localizate în clădiri nemodernizate, neecologice, impropri dezvoltării activităților publice, specifice. - Modernizarea clădirilor care adăpostesc biblioteci nu țin cont de rolul bibliotecii ca simbol al identității locale (nu sunt încadrate în stilul arhitectural tradițional local). - Spațiile bibliotecilor publice sunt de dimensiuni reduse, insuficiente pentru diversificarea serviciilor – nu există săli de conferințe, spații pentru mediatecă, depozite fără condiții potrivite pentru păstrarea documentelor și care și-au atins capacitatea maximă (BJ). Acces la utilități: - Posibilități reduse de conectare și administrare rețele internet. Dotări: - Dotările cu mobilier sunt învechite, nu oferă facilități pentru cerințe moderne

	- Computere pentru bibliotecari – în BJ și în 11 biblioteci din județ. - Computere cu acces pentru public - pana la sfârșitul anului 2012 vor fi 52 de centre CAP în județ și 4 în BJ. - Videoproiectoare, imprimante în BJ, bibliotecile publice din Programul Biblionet. Colecții: - Colecții de documente de bibliotecă tradiționale (cărți, periodice) și moderne (audio-video, sistem Daisy pentru persoane cu deficiențe de vedere)	(ex. prize pentru laptopuri, iluminat potrivit). Colecții: - Colecțiile bibliotecilor publice sunt învechite, mai ales în mediul rural și mic urban. - Documentele de bibliotecă achiziționate se concentrează pe cele de tip tradițional – carte și publicații periodice tipărite, procent redus de documente audio-video, deloc e-book, audio-book. - Informatizarea bibliotecilor, biblioteca digitală sunt încă deziderate.
Umane:	- Personal calificat pentru ocupația de bibliotecar - Personal specializat în TIC (BJ 1 inginer sistem) și dezvoltare de servicii noi pentru comunitate (prin programul Biblionet) - Centru de formare pentru bibliotecari asigurat de BJ cu 2 traineri calificați și dotare – laptopuri, videoproiector, imprimantă, flipchart	- Rețeaua județeană de biblioteci publice are 8 biblioteci fără personal, biblioteca publică din Fărcășești a fost desființată prin comasare cu biblioteca școlară. - Rezistența personalului și adaptarea cu întârziere la schimbările produse în biblioteci și la cele din comunitate. - Personal insuficient pentru dezvoltarea noilor servicii (în special zona IT: nu există personal pentru întreținerea echipamentelor IT ale bibliotecilor publice dotate prin Programul Biblionet. - Personal cu fișe de post supraîncărcate, nemotivat, iar în mediul rural bibliotecarii răspund și de căminul cultural, chiar și de monumentele istorice.
Sociale:	Servicii furnizate beneficiarilor: - Sistemul de biblioteci publice din județ oferă constant servicii tradiționale de împrumut la domiciliu, sală de lectură, vizite în bibliotecă, organizare de manifestări. - Servicii moderne - bibliotecile din programul Biblionet – servicii suport pentru comunicarea on-line, servicii orientate către grupuri țintă – accesarea subvențiilor acordate de APIA, cursuri de instruire pentru utilizatori (TIC, inițiere în arta culinară), ludotecă (Țânțăreni). - BJ oferă pe lângă serviciile tradiționale servicii de audiții și vizionare publică, cursuri de instruire pentru utilizatori (TIC), servicii suport pentru comunicare on-line, servicii orientate pe grupuri țintă (copii – concursuri de literatură, de cultură generală, scenete; adolescenți – Clubul de lectură Adolescente, seniori – cursuri inițiere TIC).	Servicii furnizate beneficiarilor: - Serviciile oferite sunt insuficient orientate spre nevoile comunității (ex: adolescenți, adulți) de o calitate scăzută, existând zone în care utilizatorii care nu au acces la serviciile bibliotecilor. - Modelele de organizare și serviciile oferite sunt învechite, neadaptate schimbărilor suferite de nevoile de comunicare și informare ale publicului. Relații publice, comunitare: - Biblioteca (sectorul cultural) local(ă) nu este considerat(ă) o prioritate a dezvoltării locale ci mai degrabă un instrument de marketing local și/ sau politic. - Vizibilitate redusă a bibliotecilor publice și a activităților pe care le desfășoară cauzate și de absența unor programe/ acțiuni de marketing cultural și de educație a potențialilor beneficiari: - Nu există web-site – uri, pagini de

	Relații publice, comunitare: - BJ oferă spațiu și organizare pentru lansări de carte, festivaluri locale, regionale, naționale.	<i>socializare, cele existente nu sunt actualizate cu regularitate.</i> - <i>Lipsește marketingul prezentării bibliotecilor, serviciilor, colecțiilor.</i> - <i>Implicarea scăzută a mediului de afaceri în dezvoltarea lecturii publice (promovare scăzută a responsabilității culturale corporative).</i> - <i>Experiență scăzută în promovarea și organizarea voluntariatului în cadrul bibliotecilor (activitățile extrainstituționale sunt organizate cu implicarea exclusivă a bibliotecarilor).</i> - <i>Programul de funcționare este de 5 zile pe săptămână, rare situații când există program în week-end (Novaci).</i>
Financiare:	- Buget asigurat pentru BJ de Consiliul Județean – acoperă cheltuieli de personal, bunuri și servicii, achiziție de documente de bibliotecă de cel puțin 1,5 mil pe an, rar investiții - Bugetul pentru bibliotecile din mediul rural și urban asigură cheltuielile cu personalul, utilități, rar achiziție de documente de bibliotecă indiferent de suport. - BJ accesează granturi nerambursabile – 2 proiecte câștigate - 2011, 2012.	- <i>Finanțare redusă, inegal repartizată - bugetele alocate bibliotecilor publice acoperă de regulă cheltuielile cu personalul și întreținerea minimală, excepție BJ.</i> - <i>Bugetele alocate pentru achiziționarea colecțiilor, în continuă diminuare.</i> - <i>Capacitate scăzută de atragere a surselor de finanțare extrabugetare.</i>

Mediul extern (al domeniului a studiat – Sistemul Județean de Biblioteci Publice Gorj)	
+ O(pportunities) – Oportunități	- T(hreats) – Pericole
Politici de dezvoltare – surse de finanțare: - Obiectivele tematice ale politicii de coeziune pentru perioada 2014-2020, corelate cu Agenda Culturala Europeana si Planul de Lucru pentru Cultura a UE (2014 – 2020) care asigura surse financiare pentru sustinerea domeniului cultura. - Demersul MCPN pentru crearea POS Cultură (2014 – 2020) finanțat din fondurile UE. - Existența unei Strategii județene de dezvoltare durabilă 2011-2020 adoptată în 2011, care stabilește prioritățile de dezvoltare ale județului Gorj, facilitând accesul la resursele bugetare și extrabugetare. - Reducerea pe fondul crizei economice a posibilităților populației de a cumpăra carte, filme, muzică. Relații sociale Imagine publică:	Politici de dezvoltare – surse de finanțare: - Percepția generală a administrației publice că bibliotecile sunt o instituție demodată și o povară financiară pentru comunitate. - Capacitate scăzută de planificare a dezvoltării locale - lipsa abordării integrate, durabile în managementul public cu consecințe implicate asupra capacității de implmentare a planurilor de dezvoltare (managenet surselor bugetare, atragerea surselor extrabugetare). - Criza economică și consecințele ei – bugete reduse, norme legislative care permit reducerea personalului prin excepții de la lege, asimilarea bibliotecarilor din bibliotecile rurale și urbane la aparatul propriu al UAT și sacrificarea acestora pentru încadrarea în normele de personal acceptate – consecințe asupra existenței bibliotecilor publice. - Lipsa unor politici sectorial - culturale și administrativ locale și incoerenta lor aplicare.

- Îmbunătățirea imaginii publice a bibliotecilor în cadrul comunității:

- locul cel mai răspândit unde se poate consuma cultura (barometre culturale 2007, 2009).
- 70 % din populație consideră că biblioteca este necesară (B C 2009, Sondaj Curs 2010).
- 70% consideră că închiderea bibliotecii ar avea un impact negativ asupra comunității și asupra lor personal.
- Utilizatorii bibliotecilor publice își satisfac necesarul de informație prin intermediul internetului (25 %), de la TV (23 %), din cărți, publicații (25 %).
- Peste 70% dintre serviciile bibliotecilor publice sunt utilizate de copii și tineri.

Diversificare servicii – grupuri țintă

- Diversificarea serviciilor bibliotecilor publice pe baza solicitărilor beneficiarilor:

- Utilizatorii vor ca biblioteca să ofere servicii/informații despre educație, servicii medicale, servicii bancare, medicale, piața muncii, legislație și într-o mică măsură activități culturale.
- 81 % din utilizatorii serviciilor bibliotecilor publice au rezolvat probleme personale – educație, comunicare facilă cu rudele aflate în străinătate, probleme medicale, găsirea unui loc de muncă, legislație, cursuri de calificare

- Informatizarea serviciilor furnizate de biblioteci:

- Utilizatorii bibliotecilor publice din județ (biblioteci aflate în Programul Biblionet – mediul rural și mic urban) consideră că imaginea bibliotecii s-a îmbunătățit, biblioteca oferă servicii moderne și este mai utilă de când oferă servicii internet.
- 47 % din utilizatorii bibliotecilor publice din județ folosesc internetul de când acesta a fost oferit de biblioteci
- Frecvența vizitelor la bibliotecă este într-un trend ascendent, mai ales de când oferă servicii IT (acces gratuit la computere, internet)
- Internetul în bibliotecă este preferat de cei cu vârste cuprinse între 15-34 ani, locuitori ai orașelor mijlocii (30-100 000 locuitori), au cele mai mari venituri pe membru de familie.

- Implementarea e-guvernării – acces gratuit la computere și internet prin bibliotecile publice pentru accesarea și completarea aplicațiilor:

- Prin bibliotecile publice s-au accesat subvențiile acordate prin APIA.
- Biblioteca publică partener strategic în promovarea identității locale, marketing local și dezvoltare durabilă:
- Bibliotecile publice participă activ în cadrul vieții culturale, ca principal organizator al agendelor culturale locale, manifestărilor publice.

- Biblioteca publică – principal social actor

- Prevederi restrictive privind copyright-ul, intenția de a introduce taxe pe împrumutul public – cu consecințe negative asupra bugetului și a utilizatorilor bibliotecilor publice.

Relații sociale

- Insuficienta conștientizare de către comunitate a rolului și funcției bibliotecii în comunitate – principala sursă de informare, centru cultural, centru educațional, centru local de tehnologie a informației și comunicării, centru social
- Lipsa de interes a publicului pentru lectură, biblioteca fiind asociată în mentalul colectiv exclusiv ca locul unde se citește carte în format tradițional
- Sursele alternative de informare (internetul, digitizarea, întâlniri pe portaluri de socializare)

Infrastructură :

- Întârzierile în dotarea cu tehnologie modernă, inclusiv pentru consultarea informației (e-readere, tablete, alte gadgeturi care permit accesul publicului la informații)
- Rapiditatea schimbărilor în tehnologia informației care solicit eforturi permanente pentru "up date" – area infrastructurii ITC hard și soft.

social comunitar: facilitator comunitar și instrument public de dezvoltare socială:

- Principalul furnizor de educație informală și nonformală în comunitate (ex. educația beneficiarilor pentru utilizarea tehnologiei informației).
- Amplasarea bibliotecilor publice în proximitatea instituțiilor de învățământ, pot conduce la crearea de parteneriate încheiate cu aceste instituții.
- Rezultatele îngrijorătoare de la Bacalaureat crează premisele pentru noi oferte de servicii destinate unui grup țintă important – tinerii.
- Disponibilitatea adolescenților de a voluntaria pentru proiecte bibliotecii (Ceianărie 2010-2011)
- Adolescenții ar veni la bibliotecă dacă ar avea un spațiu destinat lor pentru proiectele proprii, dacă ar primi sfaturi pentru carieră de la profesioniști în domeniu, dacă spațiul ar fi mai modern.
- Alianța Digitală pentru România – platformă multisectorială dedicată incluziunii sociale (Asociația Națională a Bibliotecilor Publice din România este membru).
- Disponibilitatea bibliotecilor publice pentru extinderea facilităților oferite – spații de întâlnire, socializare.

Infrastructură :

- Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii sistemului județean de biblioteci publice încadrate în planurile de dezvoltare durabilă județeană și locale:

- dezvoltarea unor proiecte de infrastructură integrate: (1) sectoriale culturale multifuncționale în parteneriate culturale (ex: lectură, artă, literatură, etc) și/ sau intersectoriale - multifuncționale în scopul dezvoltării durabile locale (ex. Cultură – Turism, Intreprinderi Culturale și Creative, Centre Comunitare Culturale – Sociale, Micro_cartiere culturale în cadrul planurilor de regenerare urbană, etc).
- Utilizatorii ar schimba la bibliotecă spațiile și dotările (36 %), achiziția de cărți (19 %), acces online/aplicații (10 %).

Analiza SWOT a Sistemului Județean de Biblioteci Publice Gorj

4.4. Rezultatele exercitiului de definire și prioritizare a problematicii sistemului de biblioteci publice a județului Gorj

Analiza strategică a mediului intern a sistemului BJG , pe baza datelor prezentate în subcapitolul anterior, este prezentată în matricea Analizei SWOT (Subcapitolul 4.3. - Puncte tari /+S și **Puncte Slabe / -W**).

În cadrul atelierului de planificare strategică (Tg Jiu, 13 – 14 noiembrie 2014) participanții au fost implicați în derularea unui exercițiu de prioritizare a problemelor

identificate (**Puncte Slabe / -W**), pe baza metodologiei "Arborele Problemelor vs Arborele Obiectivelor" prezentată în **Anexa 4**.

Rezultatele exercițiului de prioritizare (prezentate în schema din **Anexa 4**) a condus la concluzia participanților de a defini "Dezvoltarea Instituțională a sistemului BJG" ca **obiectiv transversal al Strategiei de Dezvoltare a sistemului BJG**, incluzând prioritățile/ obiectivele specifice identificate și a relației cauză – efect între acestea:

Obiectiv specific (1) – Dezvoltarea Resurselor Umane în cadrul sistemului BJG.

Obiectiv specific (2) – Dezvoltarea cadrului de cooperare partenerial intra și intersectorial al sistemului BJG, pe baza promovării principiilor dezvoltării integrate, durabile.

Obiectiv specific (3) – Creșterea capacității instituționale de management (planificare – implementare/ identificare și atragere de resurse) a dezvoltării sectoriale: lectura publică.

Obiectiv specific (4) – Dezvoltarea infrastructurii (spații, colecții, dotări, echipamente) sistemului BJG.

5. Definirea și proiectarea elementelor de planificare strategică (pentru perioada 2014 – 2020)

5.1. Misiunea și rolul BJG

Sistemului județean de biblioteci publice Gorj este unica rețea publică de centre de resurse informaționale dedicată dezvoltării durabile a comunităților gorjene, care susține într-un mod profesional și nediscriminatoriu, prin profesionalismul bibliotecarilor, dezvoltarea personală a concetățenilor lor.

5.2. Un sistem de referință pentru viziunea BJG

Al treilea loc (Third Place): un mediu social diferit de cele două medii sociale obișnuite, de acasă și de la locul de muncă.

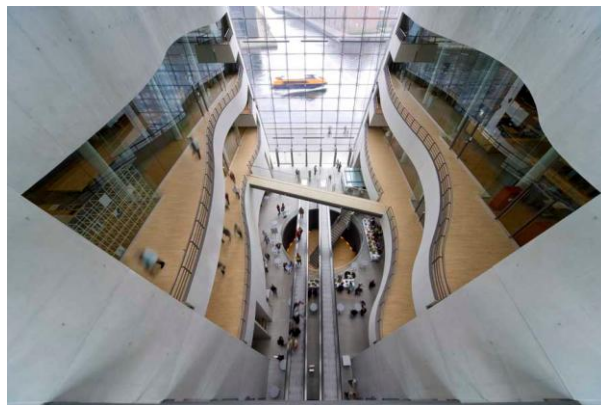
„Third places sunt "ancore" ale vieții comunității, importante pentru societatea civilă, democrație, angajamentul civic, unde oamenii se retrag din celelalte două medii pentru a interacționa cu alți membrii ai comunității, a stabili noi conexiuni și a-și reface resursele de energie și creativitate."

(Ray Oldenburg (1989, 1991), The Great Good Place)

Toate societățile au deja locuri de întâlnire informale; ceea ce este nou în timpurile moderne este intenționalitatea de a le institui ca spații vitale pentru nevoile actuale ale societății.

Semnele distinctive ale unui adevărat "al treilea loc" sunt:

- **loc neutru** – *toata lumea se simte ca acasă, nimeni nu e obligat să fie gazdă;*
- **funcție de reechilibrare a rolurilor sociale** – *indivizii nu au roluri stabilite, așa cum se întâmplă în celelalte două locuri din viața lor, pot fi oricine vor;*
- **foarte accesibil:** *proxim pentru mulți (mers pe jos);*
- **conversația și schimbul de idei sunt activități principale;**
- **simplu ca design,** nu ostentativ; atmosferă relaxată, antrenantă;
- **un loc de întâlnire pentru prieteni vechi și noi, dar mai ales, pentru oamenii locului.**

5.3. Viziunea BJG

Sistemul județean de biblioteci publice din Gorj este cel mai important facilitator al cunoașterii personale și comunitare pe baza credinței că "bibliotecile sunt un simbol al puterii comunității".

Bibliotecile sunt inima și memoria comunităților gorjene, cărora le transferă într-o manieră profesională și nediscriminatorie, prin bibliotecari: spații, dotări, colecții și servicii performante, unanim apreciate, competențele și atitudinile necesare susținerii tuturor domeniilor dezvoltării durabile locale (creștere economică, echitate socială, un mediu sănătos, identitate culturală locală și bună guvernare).

Alături de noi, cunoașterea nu are limite!

5.4. Obiectivele strategice ale dezvoltării sistemului BJG

Obiectivul 0. (transversal) - Dezvoltarea Sistemului Județean de Biblioteci Publice Gorj peste standardele de performanță, sub toate aspectele sale instituționale (resurse umane, infrastructură, colecții și servicii).

Obiectivul Strategic 1. – Transformarea Sistemului Județean de Biblioteci Publice Gorj într-un partener social strategic și cel mai important furnizor de educație informală la nivel local și județean.

Obiectivul Strategic 2. Sprijinirea dezvoltării economiei județului prin promovarea și susținerea industriilor culturale și creative (ICC) și valorificarea potențialului patrimonial și antreprenorial cultural.

Obiectiv Strategic 3. Dezvoltarea relațiilor de cooperare și construcțiilor structural partenariale intra și intersectoriale la nivel local, național și internațional.

5.5. Obiective specific și măsurile de intervenție ale BJG

Pentru Obiectivul Strategic 0 (transversal):

Obiectiv specific 0.1 - Crearea unui corp profesionist de bibliotecari capabili să administreze performant infrastructura sistemului și să dezvolte permanent servicii adaptate nevoilor specifice ale beneficiarilor.

Măsuri:

- Dezvoltarea corpului de formatori ai sistemului,
- Dezvoltarea programelor multianuale de formare profesională continuă a bibliotecarilor și a celorlalți angajați ai sistemului atât pentru dezvoltarea competențelor profesionale existente, cât și pentru dobândirea de noi competențe profesionale în domenii necesare dezvoltării sistemului: marketing (cultural, social), relații publice, programe specializate TIC, etc.
- Susținerea schimburilor de experiență, a transferului de bune practici la nivel local, județean, regional, național și internațional.

Obiectiv specific 0.2 - Transferul și internalizarea celor mai bune practici ale managementului public în cadrul sistemului județean de biblioteci publice Gorj, pentru asigurarea/ securizarea resurselor necesare funcționării optime și dezvoltării sistemului județean de biblioteci publice.

Măsuri:

- Participarea la programe de dezvoltare a competențelor de management instituțional pe nivele de decizie (strategic – conducerea bibliotecii județene, tactic – conducerea departamentelor bibliotecii județene/ responsabili programe de dezvoltare, operațional – reprezentanți ai bibliotecilor locale/ responsabili proiecte).

- Participarea activă a reprezentanților sistemului de biblioteci publice din județul Gorj în procesele participative de planificare a dezvoltării administrative locale – regionale și sectoriale (biblioteci publice) locale – naționale.
- Dezvoltarea parteneriatelor intrasectoriale (domenii sociale: ex. educație, cultură, etc) și intersectoriale (ex. competitivitate economică, mediu, buna guvernare) public – public - private.
- Asigurarea continuității procesului de planificare strategică (monitorizare, evaluare, revizuire – la 7 ani, sau ori de câte ori schimbările socio – economice județene o solicită) și operațională (monitorizarea, evaluare și revizuirea anuală a Planului de Acțiuni BJG).
- Crearea și administrarea unui sistem de monitorizare și evaluare a performanței instituționale.

Obiectiv specific 0.3 - Introducerea și dezvoltarea sistemelor TIC² în toate aspectele vieții instituționale și promovarea lor la nivelul comunităților locale.

Măsuri:

- Continuarea eforturilor de dezvoltare a rețelei "Biblionet" la nivel județean (dotarea cu echipamente IT pentru bibliotecari și beneficiarii de servicii),
- Creerea capacității instituționale de administrare și "up date" a infrastructurii IT existente (departament IT județean),
- Planificarea multianuală a transferului și update-ului tehnologic pe baza monitorizării fenomenelor internaționale de profil,
- Dezvoltarea serviciilor bazate pe TIC în cadrul bibliotecilor locale,
- Dezvoltarea programelor de educație/ campaniilor de promovare a utilizării echipamentelor IT în rândul beneficiarilor.

Obiectiv specific 0.4 – Dezvoltarea unei infrastructuri moderne (spații, dotări și echipamente), care să transforme bibliotecile în centre sociale de referință pentru comunitate.

Măsuri:

- Implicarea specialiștilor sistemului județean de biblioteci publice în proiectarea spațiilor, dotărilor, echipamentelor, pentru a maximiza utilitatea investițiilor,
- Diversificarea relației de cooperare/ parteneriat cu autoritățile publice, cu organizații ale societății civile și cu mediul corporativ, având ca scop asigurarea standardelor dotărilor și echipării bibliotecii județene și a bibliotecilor locale.

² TIC – Tehnologia Informatică și Comunicații

Pentru Obiectivul Strategic 1:

Obiectiv specific 1.1. - Creșterea responsabilității sociale a bibliotecilor publice prin adaptarea infrastructurii și a serviciilor la nevoile specifice ale beneficiarilor, în mod deosebit la nevoile grupurilor sociale vulnerabile, defavorizate.

Măsuri:

- Echiparea, dotarea și amenajarea fizică a clădirilor și spațiilor bibliotecilor publice pentru a asigura accesul tuturor persoanelor, îndeosebi a persoanelor cu handicap.
- Dezvoltarea de noi servicii adaptate cerințelor noilor categorii de beneficiari (adulți) și categoriilor sociale defavorizate (membrii familiilor sărace, ai comunității rome, persoane cu handicap, șomeri, etc), prin metode consultative și/ sau participative.
- Diversificarea activităților de cooperare cu alte instituții sociale în domeniile: educație, asistență socială, cultură – sport, ocuparea forței de muncă, etc) pentru identificarea nevoilor de educație informală a grupurilor sociale vulnerabile și adaptarea specifică a noilor servicii furnizate .
- Facilitarea dialogului comunitar, intercultural între grupuri sociale diferite (ca etnie, vârstă, mediu social, etc).

Obiectiv specific 1.2. - Modernizare și dezvoltarea infrastructurii Sistemului Județean de Biblioteci Publice Gorj, ca parte integrantă a dezvoltării urbane locale, simbolizând prin imaginea și activitățile sale, identitatea culturală locală și relația specială dintre tradiție și modernitate.

Măsuri:

- Implicarea (pe componenta socio – culturală) în transferul de bune practici ale programelor de dezvoltare/ regenerare urbană la nivel național și internațional,
- Promovarea de campanii de conștientizare a imaginii bibliotecii ca al "treilea spațiu" (centru social, comunitar, de recreere - integrare socială – dezvoltare personală) pentru integrarea proiectelor de noi biblioteci/ de modernizare a bibliotecilor existente în politicile/ planurile de dezvoltare urbanistică locale și județene,
- Promovarea inițierii (în colaborare cu autoritățile administrative) de noi proiecte de dezvoltare a infrastructurii sistemului bibliotecilor publice din Gorj, printr-o abordare integrată, durabilă cu alte sectoare ale dezvoltării durabile (economie, social, mediu, cultura – turism).

Pentru Obiectivul Strategic 2:

Obiectiv specific 2.1. – Sprijinirea directă a economiei județene prin servicii orientate spre partenerii dezvoltării economice județene și piața forței de muncă

Măsuri:

- Asigurarea dezvoltării colecțiilor din domeniul dezvoltării economice, indiferent de suport, pentru toate bibliotecile publice din județ în vederea sprijinirii direcțiilor de dezvoltare economică locală și județeană;
- Proiectarea și lansarea de noi servicii orientate înspre educația informală: **(a) profesională** pe baza rapoartelor județene privind oferta de angajare și **(b) antreprenorială** pe baza studiilor de potențial ale dezvoltării economice la nivel local și județean;
- Promovarea conceptului de **Industrii Culturale și Creative (ICC)** prin organizarea de/ participarea la evenimente dedicate ICC, evaluarea nevoilor de informare, proiectarea și lansarea unor servicii specifice,
- Evaluarea mediului ICC județean, construcția și susținerea activă a parteneriatului public – privat dedicat promovării ICC ca o importantă alternativă economică la industriile tradiționale județene.

Obiectiv specific 2.2. – Sistemul bibliotecilor publice din Gorj - cel mai important promotor al potențialului cultural județean

Măsuri:

- Consolidarea capacității bibliotecilor publice de a deveni cele mai importante centre de informare, portaluri de acces la resursele patrimoniului cultural local;
- Valorificarea patrimoniului cultural local prin intermediul bibliotecilor publice din județ, prin:
 - o informațiile deținute ca centre de resurse ale comunităților locale,
 - o evenimentele organizate ca centre ale vieții culturale locale.

Pentru Obiectivul Strategic 3:

Măsuri:

- Creșterea numărului de grupuri de prieteni ai bibliotecii la nivelul județului Gorj și a membrilor acestora.
- Promovarea conceptului și construcția partenerială a "Pactului Cultural Județean" ca fiind cea mai reprezentativă structură asociativă sectorială, capabilă să susțină dezvoltarea durabilă județeană prin valoarea și creativitatea politicilor, programelor și proiectelor inițiate și aplicate,

- Creșterea capacității sistemului bibliotecilor publice din județul Gorj de a influența politicile sectoriale prin calitatea participării în cadrul asociațiilor profesionale - ANBPR³ și în cadrul rețelor de cooperare internațională de profil (participare activă la schimbul de informații),
- Participare activă în programele de cooperare internațională ca "ambasadori culturali" ai potențialului județean de dezvoltare,
- Dezvoltarea unui portal de informare, consultare și participare directă în procesele publice europene prin Sistemul bibliotecilor publice din județul Gorj.

Corelarea obiectivelor, măsurilor Strategiei de Dezvoltare a BJG pentru perioada 2014 – 2020, cu elementele similare din documentele de planificare (politicile de rang superior) administrativ – teritoriale la nivel județean⁴ (**Anexa 5**), sectorial – culturale la nivelele național⁵ (**Anexa 6**) și european⁶ (**Anexa 7**), sunt prezentate în **Anexa 8**.

6. Planul de Acțiuni al BJG

În conformitate cu metodologia agreată, echipa BJG de coordonare a procesului de planificare, a transmis tuturor participanților la "Atelierul pentru Definirea Planului Strategic" și altor părți interesate, structura Strategiei de Dezvoltare a Sistemului BJG, însoțită de modelul fișei de proiect (**Anexa 9**) pentru completarea lor cu propuneri de proiecte care să alcătuiască "Portofoliul" de proiecte al sistemului BJG.

Fișele de proiect colectate au fost corelate cu obiectivele specifice și măsurile Strategiei BJG și prioritizate pe baza unor indicatori identificați în etapa de planificare strategică. Aceștia sunt:

- Scopul proiectului să fie corelat cu obiectivele și măsurile strategiei,
- Numărul de beneficiari direcți și sau indirecti,
- Bugetul proiectului și identificarea surselor de (co și pre) finanțare a acestuia.

În urma corelării și prioritizării fișelor de proiect transmise, a fost alcătuit Planul de Acțiuni al BJG, prezentat în continuare:

³ ANBPR – Asociația Națională a Bibliotecarilor și Bibliotecilor Publice din România

⁴ Strategia de Dezvoltare Durabilă a județului Gorj pentru perioada 2014 – 2020,

⁵ Obiectivele Ministerului Culturii și Patrimoniului Național (Art.4/ HG 90/2010),

⁶ Work Plan for Culture 2014 – 2020, (Official Journal of European Union, C325/1, 2.12.2010).

Proces susținut de programul:

Planul de Acțiuni al Sistemului BJG (2014 – 2020):

(Cod proiect) Încadrare în obiectivele BJG			Descriere proiect				Perioada	Buget	
Ob. Str.	Ob. Sp.	Nr. pr.	Nume Acțiune/ Proiect/ Program	Aplicant	Parteneri	Scop ⁷ (scurta descriere)	An implementare	Valoare estimativă (rol)	Surse de (co/ pre)finanțare (ne)identificate
0.	1.	1	Participarea/organizarea la/de programele de specializare, perfecționare, formare formatori a specialiștilor din bibliotecile publice	BJG	Furnizori de instruire, ANBPR, Ministerul Culturii	Asigurarea competitivității actului managerial și de furnizare a serviciilor în cadrul sistemului BJG.	2014-2020	105.000	Buget BJG Bugete locale FSE AFCN Grundtvig
		2	Extinderea cadrului de cooperare tematic internațional	BJG	Fundația IREX ANBPR IFLA ALA	Participarea la activitățile de schimb de experiență și bune practici internaționale	2014-2020	140.000	Buget BJG Granturi de călătorie (MC, ANBPR)
		3	Centru de excelență și transfer de bune practici în managementul bibliotecilor	BJG	C J Gorj ANBPR	Crearea unui centru de formare a managerilor și a specialiștilor din cadrul bibliotecilor din România, conectat la rețele tematice de cooperare internațională.	2014-2020	687.000	Buget BJG Buget CJ Bugete locale AFCN Grundtvig
	2.	1	Finalizarea procesului de planificare a dezvoltării Sistemului BJG și inițierea etapei de implementare a Planului de Acțiuni pentru perioada (2014 – 2020)	BJG	Partenerii culturali locali și județeni	Lansarea dezvoltării planificate a sistemului BJG: dezvoltarea și aplicarea proiectelor de dezvoltare.	2014-2020	350.000	Buget BJG Buget CJ
		2	Construcția parteneriatelor intra și intersectoriale de dezvoltare, promovare și aplicare a proiectelor culturale.	BJG	CJ Gorj Partenerii culturali locali și județeni	Creșterea capacității parteneriale de management a întregului ciclu de viață a unui proiect.	2014-2020	140.000	Buget BJG Buget CJ FSE
		3	Participarea activă la procesul de planificare operațională (Planul de	BJG	C J Gorj Partenerii	Promovarea rolului culturii și a proiectelor culturale ca oportunitate de dezvoltare	2014-2020	105.000	Buget BJG Buget CJ

⁷ Scop – situația la finalul aplicării proiectului - problema identificată soluționată.

		Acțiuni) a dezvoltării teritoriale a județului Gorj pentru perioada 2014 – 2020.		culturali locali și județeni	teritorială a județului Gorj.			FSE
	4	Transferul de competențe și a atribuțiilor de management de programe de dezvoltare culturală (inclusiv a PA a sistemului BJG) către "Pactul Cultural Gorj".	BJG CJ Gorj	C J Gorj Partenerii culturali locali și județeni	Operaționalizarea structurii parteneriale culturale pentru inițierea macro proiectelor culturale la nivel județean.	2014-2020	1.843.000	Buget BJG Buget CJ Bugete locale TIA CE Grundtvig
3.	1	Extinderea și menținerea programului Biblionet în bibliotecile sistemului BJG	BJG	Fundația IREX	Dezvoltarea dotării, echipării și utilizării sistemelor TIC în furnizarea și diversificarea serviciilor sistemului BJG.	2014-2020	274.000	Buget BJG Buget CJ Bugete locale FEDR
	2	Dezvoltarea departamentului IT al BJG cu rol de coordonare, asistență și formare a dezvoltării sistemului județean de biblioteci publice	BJG	Fundația IREX Parteneri privați locali și județeni	Crearea capacității de management IT a sistemului BJG	2014-2020	4.076.000	Buget BJG Buget CJ Bugete locale FEDR FSE
	3	Digitizarea fondului local județean	BJG	CJ Parteneri Publici și Privati locali și județeni	Deschiderea accesului la conținut informațional, interoperabilizarea bazelor de date locale	2014-2020	1.000.000	Buget BJG Buget CJ FEDR
4.	1	Elaborarea ghidului de modernizare a infrastructurii bibliotecilor ca "Al Treilea Spațiu"	BJG	Fundația IREX Alți finanțatori Ordinul Arhitecților din România	Evaluarea stării infrastructurii bibliotecilor din județul Gorj și raportarea rezultatelor comparativ cu cele mai bune practici la nivel mondial pentru promovarea publică a conceptului de "al Treilea Spațiu" în dezvoltarea urbană.	2014-2015	105.000	Buget BJG Buget CJ OAR
	2	Monitorizarea investițiilor de reabilitare, modernizare a clădirilor bibliotecilor publice din județ	BJG	CJ Gorj Administrațiile Publice locale	Monitorizarea evoluției indicatorilor de infrastructură specifică în cadrul Planului de Acțiuni. Promovarea multi-funcționalității tematice și socio – culturale a spațiilor bibliotecilor	2016-2020	10.000.000	Buget CJ Bugete locale FEDR

Proces susținut de programul:

1.	1.				publice.			
		1	Acasă, în bibliotecă!		program "after school" și timp liber pentru copii: teme și lecții pentru a doua zi, jocuri creative, deprinderea de abilități, lecții practice	2014-2020	210.000	Buget BJG Bugete locale Finanțatori externi – programe sociale
		2	Clubul de vineri seara	Bibliotec i locale BJG	Parteneri sociali locali: administrație publică locală, instituții publice locale , ONG.	2014-2020	276.000	Buget BJG Bugete locale Finanțatori externi – programe sociale
		3	Împreună pentru acces la informație		program de sprijinire și integrare socială a categoriilor defavorizate: familii cu posibilități financiare reduse, dar cu copii cu rezultate deosebite la învățătură, persoane cu dizabilități (auditive, motorii, cognitive), persoane cu dizabilități.	2014-2016	30.000	Buget BJG FDSC Surse private, sponsorizări
		4	Agenda biblio - comunității		Dezvoltarea unei rețele informatice cu biblioteci din regiune/ de la nivel național, interactivă, pentru postări de informații de interes general, ale evenimentelor agendei comunitare.	2017	30.000	Buget BJG Buget CJ
		5	Educația informală	BJG	Licee Universități AJOFM Gorj ONG	2014-2020	140.000	Buget BJG Buget CJ FSE AFCN Grundtvig TIA
		6	Campanie de informare, educație publică de utilizare a facilităților, serviciilor IT ale SBG	BJG	Fundația IREX Parteneri locali (ONG)	2014-2020	210.000	Buget BJG Buget CJ FSE CE
		7	O carte pentru semenii mei!	BJG	Parteneri locali, naționali (operatori economici	2014-2020	275.000	Buget BJG Surse private, sponsorizari

Proces susținut de programul:

2.			Librari)						
	8	Cărțile care vorbesc	BJG	ONG-uri voluntari	Adaptarea serviilor la nevoilor grupurilor cu nevoi speciale	2014-2017	130.000	Buget BJG Buget CJ Surse private sponsorizari	
	1	Elaborarea ghidului de modernizare a infrastructurii bibliotecilor ca "Al Treilea Spațiu"	BJG	Fundația IREX Alți finanțatori Ordinul Arhitecților din România	Evaluarea stării infrastructurii bibliotecilor din județul Gorj și raportarea rezultatelor comparativ cu cele mai bune practici la nivel mondial pentru promovarea publică a conceptului de "al Treilea Spațiu" în dezvoltarea urbană.	2014-2015	105.000	Buget BJG Buget CJ OAR AFCN	
	2	Complexul Socio - Cultural "Brâncuși"	BJG	Ordinul Arhitecților din România CJ Gorj	Studiu de fezabilitate pentru construcția unui complex urbanistic, reprezentativ pentru arhitectura tradițională gorjeană, cu rol socio – cultural: locuințe pentru artiști, ateliere, spații instituționale, expoziționale și de spectacole, etc.	2014–2017	150.000	Buget BJG Buget instituții culturale partenere Buget CJ OAR Programe MADR	
	3	Parc tehnologic ICC "Gorjana"	BJG	Ordinul Arhitecților din România CJ Gorj	Studiu de fezabilitate pentru construcția, reabilitarea unor spații degradate, necesare dezvoltării Intreprinderilor Culturale și Creative, precum și a pavilioanelor expoziționale pentru promovarea produselor ICC.	2014–2017	150.000	Buget BJG Buget instituții culturale, companii partenere Buget CJ OAR Programe MADR	
2.	1.	1	Evaluarea potențialului ICC județean	BJC	CJ Gorj Camera de Comerț Gorj Partenri culturali județeni	Evaluarea și promovarea potențialului culturii județene de furnizare de activități generatoare de venituri și a posibilităților concrete de susținere a sectorului.	2014-2015	20.000	Buget BJG Buget CJ Surse private
	2	Incubatorul virtual antreprenorial	BJG	CJ Gorj Universități Parteneri	Dezvoltarea serviciului de educație și asistență informală antreprenorială în cadrul bibliotecilor sistemului BJG.	2014-2020	200.000	Buget BJG Buget CJ Bugete locale	

Proces susținut de programul:

2.				publici și privați				FSE	
	3	Centrul de resurse pentru dezvoltarea ICC în județul Gorj	BJG	CJ Gorj Camera de Comerț Gorj	Participare la construcția capacității de management a Parcului Tehnologic ICC "Gorjana" și de promovare a componentei ICC la nivelul economiei județului Gorj.	2016-2020	2.000.000	Buget BJG Buget CJ FSE FEDR Surse private	
	1	Promovarea turismului (cultural) județean	BJC	CJ Gorj Administrații locale Camera de Comerț Gorj ONG	Dotarea și echiparea unor centre de informare turistică în cadrul bibliotecilor publice locale. Furnizarea serviciilor de informare turistică prin sistemele IT ale bibliotecilor publice BJG.	2014-2020	1.000.000	Buget BJG Buget Cj Bugete locale FEDR FSE	
	2	Biblio_agenda culturală gorjeană	BJC	CJ Gorj Parteneri culturali județeni	Participarea la elaborarea Agendei Culturale județene și promovarea ei prin rețeaua serviciilor IT ale bibliotecilor publice BJG.	2014-2020	75.000	Buget BJG	
	3	Memoria comunităților gorjene	BJC	Administrații locale	Promovarea și susținerea directă a elaborării monografiilor localităților din județul Gorj.	2015-2018	280.000	Buget BJG Buget CJ Bugete locale AFCN	
3.	-	1	Programul "Prietenii Bibliotecii"	BJG	Biblioteci publice din sistemul BJG	Creșterea numărului membrilor și a grupurilor de sprijin a bibliotecilor publice.	2016-2018	70.000	Buget BJG Buget CJ Surse private
	-	2	Construcția instituțională și operaționalizarea structurii parteneriale județene pentru cultură: "Pactul Cultural al județului Gorj"	BJG	CJ Gorj Partenerii culturali locali și județeni	Inițierea cooperării parteneriale a tuturor părților interesate în promovarea culturii ca alternativă de dezvoltare durabilă a județului Gorj.	2014 - 2016	150.000	Buget BJG Bugete parteneri instituționali Buget CJ Surse private
	-	3	Politica sectoriala ANBPR	BJG	ANBPR	Participarea activă la dezvoltarea organizației profesionale naționale, dezvoltarea unei politici sectoriale și promovarea la nivelul MCPN.	2014-2020	105.000	Buget BJG Buget CJ Surse private, membrii asociației
	-	4	Biblio_Embassy	BJG	CJ Gorj Fundația IREX	Colectarea și diseminarea informațiilor și a materialelor de promovare a potențialului de dezvoltare a iudetului Gori la nivel	2014-2020	110.000	Buget BJG Buget CJ

Proces susținut de programul:

					Parteneri culturali	internațional.			
-	5	Centrul EuroInfo BJG/Centrul Europe Direct Gorj	BJG	CJ Gorj	Inființarea și administrarea unui centru informațional cu privire la problematica europeană. Facilitarea accesului public la informațiile și participării civice la procesele decizionale Uniunii Europene		2014-2017	720.000	Buget CJ Buget CE
								24.292.000	Total buget

7. Aranjamente instituționale pentru implementarea strategiei BJK

Dacă procesul de planificare a fost coordonat și susținut de către instituția inițitoare a demersului strategic, se pune întrebarea dacă aceasta este capabilă să coordoneze și să susțină efortul multianual de implementare a unor multiple acțiuni concertate de către mai multe părți interesate, parteneri?

De răspunsul la această întrebare, depinde construcția instituțională a capacității de implementare (de aplicare concretă a ceea ce s-a asumat formal ca se va realiza) sub forma unei structuri funcționale interne sau externe, publice sau publice private. Iată câteva modele:

1. Instituții publice responsabile pentru administrarea proceselor de planificare

Coordonarea implementării va fi asigurată de departamente specializate, sau grupuri de specialiști care activează în instituții de rang superior, cu responsabilități legale date de documentele de înființare și funcționare în domeniul planificării teritoriale – administrative sau sectoriale – culturale. În cazul sistemului județean al bibliotecilor publice aceste instituții sunt Consiliile Județene (prin Agențiile de Dezvoltare Județeană, acolo unde ele există) pentru planificarea administrativ – teritorială sau de către Direcțiile Județene pentru Cultură pentru planificarea cultural – sectorială. Avantajul acestui tip de coordonare a procesului de planificare îl constituie faptul că aceste instituții pot să coreleze fluent abordarea planificării administrative – teritoriale ("orizontale") cu cea sectorială ("verticală") eliminând un nivel de negociere (local – județean) și având capacitate sporită pentru promovarea documentelor de planificare la nivelul deciziei publice de rang județean.

2. Implementare prin departamentele instituției inițitoare

Această structură de implementare a documentelor de planificare reprezintă statutarea internă a sarcinilor de monitorizare și evaluare ca "activitate normală" a unor departamente în cadrul instituției. Avantajul acestei abordări este lipsa structurilor paralele; dezavantajul este deseori că departamentele nu au capacitatea de a îndeplini unele sarcini importante și coordonarea cu instituții pentru colectarea datelor se poate dovedi a fi dificilă. Modelul poate fi nepotrivit în special în cazul în care aceste departamente trebuie să îndeplinească un volum mare de sarcini, sarcini noi și complexe sau trebuie să își schimbe periodic sistemele sau procedurile de lucru.

3. Consorțiul Comunitar (Pactul) "Cultural"

Acest model se bazează pe construcția unei structuri partenariale, comunitare, cu reprezentarea tuturor părților interesate în procesul aplicării planurilor de dezvoltare instituțională. Această structură parternerială poate fi construită informal, pe parcursul procesului de planificare ca la finalul acesteia să dobândească o identitate separată (dacă părțile interesate au capacitatea și atitudinea necesară susținerii ei), sau poate acționa ca un comitet consultativ pentru un cadru organizațional similar cu cele descrise în cadrul punctelor (1) și (2).

Dezvoltarea acestor tipuri de structuri presupune atât asigurarea infrastructurii de funcționare (spații amenajate, dotări, echipamente – direct sau punerea la dispoziție a

acestora în cadrul unui Centru de Dezvoltare) cât și investiții "soft" în creșterea capacității organizaționale de management partenerial al dezvoltării locale. Structurile de tip 1 și 2 pot să asigure secretariatul, suportul logistic permanent și/ sau asistența directă de specialitate până la maturizarea instituțională a structurii de tip 3, manifestată prin înființarea și funcționarea unui nivel executive.

Notă:

Cele mai bune practici de facilitare comunitară din proiectele de dezvoltare locală din România arată că pe termen lung (necesar construcției și maturizării organizaționale) "Consortiul Comunitar (Pactul) "Cultural" poate acoperi și susține participarea tuturor părților interesate în procesul dezvoltării (cetățeni, autorități, ONG – uri/ societate civilă, operatori economici) asigurând un parteneriat stabil bazat pe interese comune. Acest consorțiu poate fi asimilat cu structuri parteneriale, de cooperare inter comunitară și inter sectorială existente deja în zonă (ex. Asociații de Dezvoltare Intercomunitare, Alianțe ONG, etc).

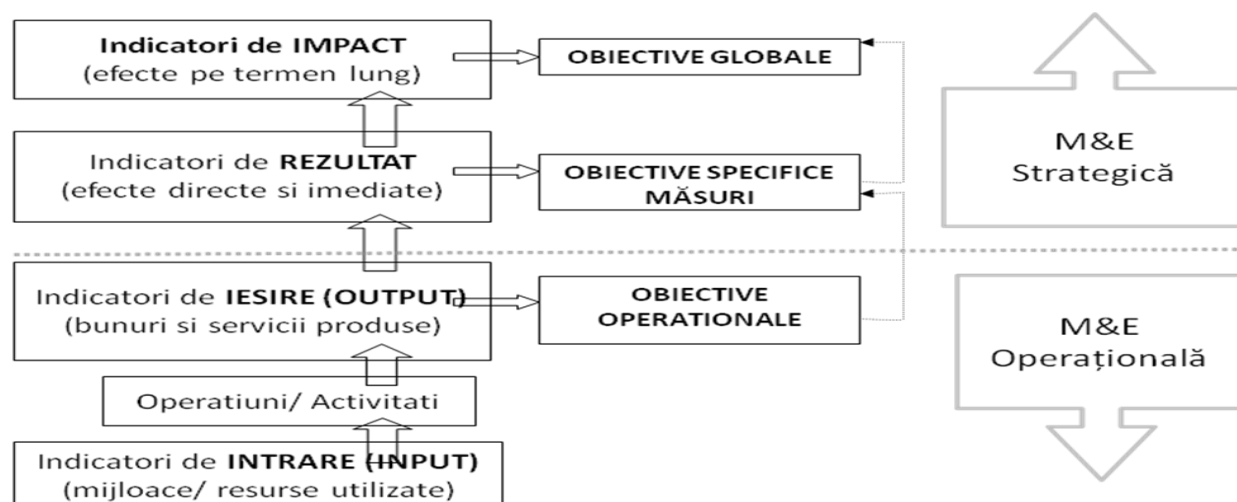
Aceste tipuri de structuri vor fi implicate continuu în aplicarea ciclurilor de planificare (elaborare – implementare – revizuire periodic) iar în cazul implementării, principala sarcină va fi aceea de:

8. Monitorizare și evaluare a implementării strategiei BJJ

M&E reprezintă o observație continuă (monitorizarea) și o analiză periodică (evaluarea) a evoluției diferențelor dintre valorile indicatorilor prestabiliți în perioada de planificare (în cadrul etapei 1, Analiza situației existente) și valorile aceluiași indicatorilor realizați pe parcursul implementării documentelor de planificare.

Indicatorii de M&E pot fi clasificați în:

(1) Indicatori de M&E cantitativi, corelați cu elementele de planificare, prezentați în figura de mai jos.

Proces susținut de programul:

Astfel:

- Indicatorii de IMPACT – definesc efectele pe termen lung asupra unor largi grupuri (țintă), a atingerii obiectivelor generale stabilite prin procesul de planificare.
- Indicatorii de REZULTAT – definesc efectele pe termen scurt, imediate, asupra beneficiarilor serviciilor sau produselor furnizate prin aplicarea acțiunilor/proiectelor cuprinse în Planul de Acțiuni.
- Indicatorii de IEȘIRE (OUTPUT) – definesc serviciile, bunurile culturale furnizate beneficiarilor prin aplicarea acțiunilor/proiectelor cuprinse în Planul de Acțiuni.
- Indicatorii de INTRARE (INPUT) - definesc resursele consummate pentru crearea și furnizarea serviciilor, bunurilor create prin activitățile proiectelor implementate.

Recomandarea realizatorilor raportului este ca acești indicatori să fie identificați din baza indicatorilor colectați și prelucrați intern în cadrul sistemului național al bibliotecilor publice și stabilirea nivelului acestor indicatori să fie subiectul unei prime întâlniri de asistență a unui consultant extern cu echipa de coordonare a procesului de planificare.

(2) Un alt tip de indicatori, extreme de importanți pentru M&E implementării este reprezentat de indicatorii CALITATIVI, sau de PERFORMANȚĂ, a căror structură și definire este prezentată în tabelul de mai jos:

Indicator de performanță	Descriere
Relevanță	În ce măsură, obiectivele proiectului sunt relevante în relație cu nevoile identificate și prioritățile stabilite ?
Eficiență	Cum se regasesc resursele alocate (inputs) în rezultatele (outputs) obținute ? Arată raportul dintre iesiri (outputs), rezultate și/ sau impacte și resursele alocate (inputs) (în particular cele financiare) utilizate pentru realizarea acestora.
Eficacitate	Cat de mult a contribuit acțiunea / proiectul la atingerea obiectivelor de dezvoltare locale/ ale companiei. Compara ce s-a făcut cu ceea ce a fost planificat initial. (compară iesirile/outputs, rezultatele și/ sau impactele realizate cu cele planificate).
Utilitate	Proiectul a avut un impact asupra grupului țintă în relație cu nevoile lor ?
Sustenabilitate (durabilitate/ continuitate)	Ce schimbări sau beneficii pot fi așteptate și/ sau dezvoltate după finalizarea proiectului/ acțiunii?

Sarcina creării și conducerii unui sistem de M&E revine structurilor de implementare prezentate anterior și se manifestă prin elaborarea și diseminarea la nivelul tuturor părților implicate prin rapoarte/ studii/ analize ale indicatorilor de M&E.

În **Anexa 9** sunt prezentate, cu scop orientativ, fișe de monitorizare a unor indicatori posibil de utilizat.

9. Concluzii și impresii ale procesului participativ de planificare strategică

O abordare formală – instituțională:

De ce o strategie pentru biblioteci?

Pentru că legea o încurajează (Legea cadru a descentralizării – nr. 195/2006 și Legea bibliotecilor – nr. 344/2002).

De ce o strategie județeană pentru biblioteci?

Pentru că principalele atribuții centrale, ministeriale sunt: elaborarea legislației, a politicilor publice și negocierea agendei europene.

Pentru că: “Biblioteca publică - biblioteca de tip enciclopedic pusă în slujba unei comunități locale sau județene” (Legea 334/2002).

Pentru că astfel se susțin principii cheie ale spațiului politic european:

Subsidiaritatea - o maximă politică și socială conform căreia responsabilitatea unei acțiuni publice, atunci când e necesară, trebuie să revină celei mai mici entități capabile să rezolve problema. El merge mână-n mână cu principiul supleanței, care presupune că atunci când o problemă excede capacitățile unei entități mai mici, eșalonul superior are datoria de a o susține, în limitele principiului subsidiarității. Subsidiaritatea presupune a găsi **nivelul pertinent de acțiune publică**.

Descentralizare - constă în transferul de putere dinspre stat către persoane juridice de drept public distincte de el. Este procesul de aducere a deciziei **cât mai aproape de cetățeni**. Principalul avantaj al descentralizării este **circulația informației de jos în sus**, astfel încât deciziile la nivel macro să se ia în cunoștință de cauză asupra situației din teren. Nu constă în cedarea, din partea statului, a puterilor pe care vrea el să le cedeze, ci în a le recunoaște comunităților dreptul de a-și rezolva ele însele problemele.

Pentru că astfel putem să definim spre ce fel de bibliotecă ne îndreptăm:

“În cadrul societății informației⁸ biblioteca are rol de importanță strategică” (Legea 334/2002, Art 1/a).

*“Informația a devenit principala forță de producție în ultimele decenii”. ([Jean-François Lyotard](#), 1979, în *La condition postmoderne: rapport sur le savoir*).*

“Societatea a devenit o civilizație științifică bazată pe servicii, educație și activități creative” (Radovan Richta).

O abordare non formală – comunitară:

De ce o strategie de dezvoltare a bibliotecii? Pentru că am nevoie de bibliotecă.

De ce am nevoie de bibliotecă? Pentru că îmbogățește calitatea vieții în comunitatea pe care o servește, pentru că îmi oferă susținere personală și mecanisme de apărare.

Într-o comunitate responsabilă biblioteca poate fi un punct de sprijin oferind mecanisme de apărare.

Care ar fi acestea?

Putem particulariza pentru comunitatea noastră (plecând de la articolul “12 modalități în care bibliotecile sunt bune pentru țară” publicat pentru prima oară în revista *American Libraries* în decembrie 1995 de Kniffel Leonard și actualizat și adaptat de autor în decembrie 2010):

1. Biblioteca susține democrația - “oferă acces la informații și diverse multe puncte de vedere, astfel încât oamenii să poată lua decizii conștiente, privind politicile publice, pe toată durata vieții lor.”
2. Biblioteca dărmă bariere - “oferă servicii și programe pentru oameni cu nivel diferit de alfabetizare, persoane cu handicap fizic sau social, persoane fără adăpost sau sărace.” Biblioteca “lichidează obstacolele, care îngreșesc comunicarea și instruirea.”
3. Bibliotec@ asigură eg@litate@ în drepturi - “resursele sînt disponibile tuturor membrilor comunității, indiferent de statutul social.”
4. Biblioteca sporește valoarea - “oferă posibilități de alegere între tendința generală și puncte de vedere alternative, între conceptele tradiționale și viziune, între perspectivele monoculturale și multiculturale.”
5. Biblioteca alimentează creativitatea - “Prin atmosfera care stimulează curiozitatea, biblioteca creează oportunități pentru învățarea (in) neformală și pentru descoperiri noi.”
6. Biblioteca lărgeste orizontul tinerilor.
7. Biblioteca aduce plusvaloare - întoarce valoare comunității pe care o servește - 5 lei pentru fiecare leu investit.
8. Biblioteca făurește comunitatea - “validează și unifică, ... salvează vieți, literalmente și prin conservarea documentelor despre acele vieți.”

⁸ **Societatea informației** (văzută ca etapa ulterioară societății industriale) este o sintagmă consacrată inițial în filozofie și politologie pentru a desemna tipul de societate în care în centrul activității economice, politice și culturale se află informația (“knowledge”, cunoașterea). Mijlocul prin care se ajunge la competitivitatea economică în acest tip de societate este tehnologia informației (IT).
Proces susținut de programul:

9. Biblioteca sprijină familiile – “oferă un loc alternativ pentru părinți și copiii lor în scopul consolidării activităților desfășurate în mod tradițional la domiciliu, punând la dispoziție spații pentru pregătirea temelor pentru acasă, resurse pentru părinți, programe extra-școlare, resurse care pot fi accesate de la distanță, lecturi individuale, programe în ajutor alfabetizării timpurii.”
10. Biblioteca favorizează dezvoltarea competențelor tehnologice – “Serviciile și programele bibliotecare dezvoltă gândirea critică și alfabetizarea informațională.”
11. Biblioteca oferă spații sigure și bine reglementate.
12. Biblioteca prezervă trecutul – este “depozitara pentru istoria comunității.”

(<http://clubbib.wordpress.com/articole-traduceri>)

În loc de epilog:

”Copiii salvați de bibliotecă. În pauze, fug să citească: În bibliotecile pentru copii găsești o mână de puști salvați. Citesc excelent și, cel mai important, înțeleg ceea ce lecturează. Cartea i-a ajutat să-și formeze o idee sănătoasă despre viață.”

(Dan Arsenie, Evenimentul Zilei)

Biblioteca unei fete: o cutie de carton: O vezi mică, fragilă, mohorâtă și te întrebi de unde, oare, îi vine puterea să-și facă planuri de viitor. *”Simplu, cartea e puterea mea”*, ne-a șoptit mai târziu, la ea acasă. Birou de scris n-a avut niciodată. De acolo, de pe marginea patului, a citit pe genunchi nenumărate **cărți împrumutate de la bibliotecă**. Așa a și descoperit-o preotul din sat, Marian Tudor, citind cărți la bibliotecă. ”Într-o zi, doamna bibliotecară mi-a spus că tot timpul vine la ea o fetiță căreia îi place foarte mult să citească și care se descurcă greu fiindcă mama a avut un accident de mașină. Am mers imediat la ea și așa am descoperit-o pe Jeni”, ne povestește preotul.

Acasă, fetița ne arată biblioteca ei: o cutie de carton unde stau îngrămădite vreo 10 cărți. E avidă să citească și și-ar cumpăra multe cărți dacă ar avea cu ce. Acolo, în cămara amărâtă cu velințe ferfeniță și pământ ud pe jos, Jeni încă visează că într-o zi, când se va face mare, se va întâmpla o minune și va avea bani să facă Medicină.”

(Jurnalul Național - Luni, 26 septembrie 2011)

10. Anexe

Anexa 1 - Raportul "Dezvoltarea Planurilor Strategice pentru Sistemele de Biblioteci Județene";

Anexa 2 - "Workshop pentru Definirea Strategiei de Dezvoltare a Sistemului de Biblioteci Publice Județene GORJ (pentru perioada 2014 – 2020)";

Anexa 3 – Raportul cercetării asupra utilizării computerelor din bibliotecile beneficiare ale programului Biblionet

Anexa 4 – Analiza "Arborele Problemelor vs Arborele Obiectivelor";

Anexa 5 – Obiectivele "Strategiei de Dezvoltare Durabilă a județului Gorj pentru perioada 2014 – 2020;

Anexa 6 – Obiectivele Ministerului Culturii și Patrimoniului Național în domeniul Biblioteci Publice (Art.4/ HG 90'2010);

Anexa 7 – Obiectivele Planului de Acțiune pentru Cultură 2014 – 2020, al Uniunii Europene;

Anexa 8 – Corelarea obiectivelor strategiei BJG cu obiectivele de dezvoltare de rang superior (județean, național, european);

Anexa 9 – Model fișă de proiect

Anexa 10 – Modele fișe de monitorizare și evaluare a indicatorilor de dezvoltare.

